

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Hirlap

Megjelenik minden nap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timiso-Torontal-i törvényesek bejegyzési száma 85
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Külföldi krónika

Roosevelt elnök a minap elhatározta, hogy Törökország és Svédország, — de főleg Törökország — irányában az Egyesült Államok — hadianyag és fegyverszállítás tekintetében — a jövőben a „kölcsönzési és bérbeadási” törvényt alkalmazzák.

Ezt a lépést Berlinben a legnagyobb higgadtással mérlegelik és megállapítják, hogy az Unió újabb fordulat előidézésén mesterkedik. Az a benyomás, hogy az USA erre elhatározása meglepte Törökországot, ép úgy, mint ahogy annak idején Nagybritannia „biztosítékai” is meglepték bizonyos államokat. Tekintettel azonban az angol-szász sajtó lelkesítő hangjára, Berlinben nyomatékosan hangsúlyozták, hogy e kérdésben még nem hangzott el az utolsó szó.

Saydam török miniszterelnök egyébként megszakította betegszabadságát s ez a körülmény arra enged következtetni, hogy Törökország külpolitikája, a Fehér Ház kérelme beavatkozása folytán, oly kérdések előtt áll, melyek sürgős megoldást igényelnek. Ankarában utalnak arra, hogy az Egyesült Államok „kölcsönzési és bérbeadási” törvényének kiterjesztése a Törökországra irányuló hadianyagszállításra; nem befolyásolja Ankara külpolitikáját, amely ugyanaz marad, ami eddig volt.

Francia kormánykörökben egyáltalán nem titkolják azt az elhatározást, hogy ha Franciaországot, bármely zsymarati birtokán, támadás éri, elszántan és minden rendelkezésére álló eszközzel védekezni fog. A helyzet ki-uhatalására irányuló diplomáciai tapogatózásokra Vichyben azaz választották, hogy utalták az összes fenyvesített területreketen történő katonai készülődésekre.

Platon tengernagy minapi nyilatkozata egyébként figyelemre méltó volt azok számára, akik Franciaországának hadat akarnak üzeni, — állapítják meg Vichyben.

Nedics Miljan szerb miniszterelnök rádióbeszédet mondott és megállapította, hogy Szerbiában a rend és nyugalom helyreállt. Hangoztatta, hogy bízik a szerb népben, a szerb nép életrejelében és meggyőződésében, hogy az a nép visszanyeri erejét.

Egységre van szükség — mondotta, — hogy begyógyíthassuk sebeinket. Zárószavaiban utalt arra, hogy a holnap Szerbiában biztosítani kell mindenki számára a munkát, kenyeret, a megélhetést.

Az egyik amerikai hírgyűzőség madridi diplomáciai körök értesülésére hivatkozva, tudni véli, hogy Németország Svájcra azt követelné: utasítsa ki az ott élő brit alatta őket s ugyanakkor távolítsa el Anglia diplomáciai külképviseletét is. Az amerikai hírgyűzőség szerint ez lenne a válasz az angolok ama lépésére, hogy irányból eltávolították a német alattvalókat. Berlinben ezt az elejétől végig kitalált hírt újabb angol-szász nyugtalanító propagandának minősítették. Hogy mit szólna Anglia ahhoz, ha példájára Németország is követeléseket támasztana valamelyik semleges állammal szemben: távolítsák el az angol vagy amerikai alattvalókat, — ez a kérdés nemrég már, mint megjegyeztük, szerepelt a külföldi sajtó képviselőinek értekezletén, annak illusztrálására, mily semtelen és igazságtalan módon járt el Nagybritannia az igazjába hajtott közepkeleti államokban élő németek ellen. Arról azonban szó sincs, hogy Németország most Svájc esetében oly eszközökhöz fordulna. Az amerikai hírgyűzőség híre: hamisítás, — állapítják meg Berlinben.

Darlan tengernagy is Berlinbe utazik

Berlinből jelenti a Rador: Jól értesült körökben megerősítik azt a hírt, amely szerint Laval berlini látogatása után Darlan tengernagy is ellátogatott a német fővárosba.

Északafrikában súlyos harcok dülnek

A keleti front különböző helyein újabb vereséget szenvedtek a szovjet csapatok

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

A keleti front különböző helyein helyi támadásokkal visszavetítettük az ellenséget.

A Donec ivében a német csapatok erős szovjet támadásokat vertek vissza. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Szentpétervárnál egy ellenséges kitérési kísérlet megüszült. A bolsevisták itt is nagy és véres veszteségeket szenvedtek.

A finn tengeröbölben egy tengerészcsomag elfoglalta Osmussar szigetét.

A német légerő bombatelitalatokat ért el Wologda körzetében több tehervonat ellen és a legutóbbi éjszaka moszkvai vasúti berendezések, valamint ellátási üzemek ellen hajtott végre támadásokat. A Vol-

gánál levő Rybinsk repülőgépzüzetet a legnagyobb kaliberű bombákkal árasztották el.

A brit ellátási hajózás elleni harc során német tengeralattjárók öt hajót süllyesztettek el, összesen 25.500 tonna ürtartalommal. Német harcú repülőgépek a legutóbbi éjszaka Anglia délnyugati részén kikötőbe-
rendezéseket bombáztak.

A brit légerő által a Csatorna vidékénél és a holland partoknál megkísérelt támadásai alkalmával nyolc ellenséges repülőgépet lelőttünk.

A norvég partok előtt két német buvárhajó vadász hajó megtámadott egy angol tengeralattjárót és mélyvízi bombákkal kényszerítették arra, hogy a tenger színeire emelkedjen, majd agyutüzzel elsüllyesztették.

Északafrikában újabb súlyos harcok indultak meg.

Szovjet ügynökök betörése Mandzsú földre

A Német Távirati Iroda jelenti: A kvantungi tartomány japán hadseregének szóvivője pénteken közölte, hogy tizenöt szovjet ügynök, gépfegyverekkel, puskákkal és pisztolyokkal feifegyverkezve behatolt mandzsúriai területre és megtámadott egy japán határőr-különítményt. A japán határőrök a támadást visszautasították, egy szovjet ügynök, mandzsú

területen elesett. A halottat megvizsgálták és kiderült, hogy kínai. Kínai ruhája volt, sapkája és csizmája azonban szovjet eredetű. Egy pisztolyt is találtak nála. A japán hadsereg szóvivője megjegyezte, hogy a szovjet ügynökök támadása egyáltalában nem tekinthető „barátságos gesztusnak” és inkább „kétes szándékokra” vall. (Rador).

Az angolok olasz tábori kórházakat gépfegyvereztek

Rómából jelenti a Rador az olasz főhadiszállás közleményét: Mármariában az olasz tüzérség erősen tüzelt a tobruki védőművekre és gépesített egységekre. A sollumi szakaszon tüzérségi tevékenység volt. Bir el Gobilál és Bardiatól nyugatra még helyi harcok folynak.

A december 3-tól 4-re hajló éjjel ellenséges gépek felgyújtották és gépfegyvereztek egy olasz tábori kórházat.

Angol tengeri egységek a Tobrukotól keletre eső partot bombázták eredmény nélkül.

Az állandóan kedvezőtlen légköri viszonyok ellenére

az olasz-német légerő több ízben bombázta a britek Bir el Gobilól délre és délnyugatra levő csapatösszevonásait és gépjárműszlopait

Öt angol repülőgép bombákat dobott és gépfegyverrel tüzelt a calabriali Vilj Sah Giovanni városra, amely alkalommal jelentéktelen károk és több sebesülés történt.

Az olasz vadászgépek három ellenséges gépet lelőttek.

egy angol tisztet foglyul ejtettek. Olasz gépek támadták a malta légi támaszpontokat.

Franciaország legjobb fiait küldi a bolsevizmus elleni harcba — mondotta Baudrillart párisi bíboros

A bolsevizmus elleni háború: a kereszténység és a nyugati civilizáció harcja — hangoztatta a francia egyházi

Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: Baudrillart bíboros, a párisi, katolikus intézet rektora nyilatkozatot adott a „Cri du Peuple” című francia lapnak és azt mondotta, hogy a bolsevizmus elleni kereszteshadjárat

a kereszténység és a nyugati civilizáció megmentéséért szükséges.

A bíboros utalt arra, hogy a francia önkéntesek is részt vesznek a bolsevizmus elleni harcban. Megállapította, hogy szó sem lehet a bolsevizmus és a kereszténység közötti kapcsolatokról:

a bolsevizmus és a kereszténység között semmiféle szövetség vagy kompromisszum nem jöhet létre.

— A keresztényeknek nem szabad elfelejteniük Lenin szavait, Lenin azt mondotta, hogy a szovjet köztársaság a világforradalom arzenálja.

— Le kell leplezni a bolsevizmus igazi arcát és rá

kell mutatni arra, hogy a bolsevista propaganda gyilkosságokra uszít.

Baudrillart bíboros kijelentette: fel akarja használni ezt az alkalmat arra is, hogy megbélyegezza azokat, akik külföldről, pénzzel és minden más eszközzel a németek ellen akarják fordítani a francia népet.

— A kommunizmus ördögi erői ellen fordultak és egymás mellett menetelnek most a német hadsereg oldalán a régi, keresztény népek, örökségük: az európai keresztény hagyományok és a jövő védelmében, — mondotta a kardinális.

— Mint pap és mint francia, mérem állítani, hogy azok a francia önkéntesek, akik részt vesznek ebben a harcban,

hazám legjobb fiait. Ők azok, akik a francia újjászületés útját egyengetik. — fejezte be nyilatkozatát Baudrillart bíboros. (Rador)

Petrovici Ion nemzetművelési minisztert és Marcu Alexandru propagandaügyi államtitkárt beiktatták hivatalába

Bucureștiből jelenti a Rador: Pénteken déltől ment végbe a nemzetművelési minisztériumban Petrovici Ion tanár, miniszter és Petrescu Constantin államtitkár beiktatása. A beiktatáson jelen volt Otelesanu Enric volt államtitkár, Ilescu Victor tábornok, az iskolán kívüli nevelés államtitkára, Rebreanu Liviu, a színházak országos vezérigazgatója, valamint a minisztériumi vezérfelügyelők és igazgatók. Otelesanu Enric bemutatta az új miniszternek munkatársait, ugyanekkor pedig bucsut vett a tisztviselőktől. Petrovici Ion tanár miniszter beszélt ezután, aki ismertette munkatervét.

Bucureștiből jelenti a Rador: Pénteken délután

hat óraker iktatták be hivatalába Marcu Alexandru tanárt, a sajtó- és propaganda-államtitkárság új vezetőjét. A beiktatási ünnepségen megjelentek Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes és az államtitkárság főtisztviselői.

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes beszédében ismertette a román propaganda célkitűzéseit úgy belső, mint külső viszonylatban, majd kérte a tisztviselőket, hogy minden tekintetben támogassák Marcu Alexandru államtitkárt. Az új államtitkár köszönetet mondott a miniszterelnökhelyettesnek a felelősségteljes megbízásért, valamint azért, hogy első munkatársául Badauta vezértitkárt jelölték ki.

Huxley, az ateizmus apostola amerikai propagandautca indult

Newyorkból jelenti az NTI: A „New York Journal American” című lap közli, hogy Huxley angol biológus és író az Egyesült Államokba érkezett.

Ismeretes, hogy tizenegy évvel ezelőtt, 1930-ban Huxley

Isten nélküli vallás bevezetését, valamint a születésnek a kormányok általi ellenőrzését javasolta.

Rögtön megérkezése után Huxley beszédet mon-

dott és arra buzdította az amerikaiakat, hogy azonnal avatkozzanak be a háborúba.

Azt a reményt fejezte ki, hogy a következő hetekben az Egyesült Államok már háborúban lesz Japánnal.

Végül az angol író meglepetésének adott kifejezést afelett, hogy Amerika népe az elszigetelődéspártiak befolyása következtében közömbösen viselkedik a háborúval szemben.

Páris rendőrfőnöke felhívja a lakosságot, hogy segítkezzenek a megszálló csapatok tagjai elleni merényletek tetteseinek kiderítésében

Párisból jelenti az NTI: A franciaországi német megszálló csapatok tagjai ellen intézett legutóbbi merényletekkel kapcsolatban Bard tengernagy, Páris rendőrfőnöke felhívást intézett a lakossághoz.

Ebben felhívja a lakosságot, hogy legyen segítségére a rendőrségnek a tettések személynéinek megállapításában.

Közli még a felhívás, hogy a merényletek ügyében több letartóztatás történt.

A francia újságok elítélik a merényleteket és hangsúlyozzák, hogy London és Moszkva fizetett ügyvédeknek gyűlöletes büncselekményeiről van szó. A

francia sajtósövetség nyilatkozatot tett közzé, amelyben ismerteti az összes eddigi merényleteket. A szövetség kéri a lakosságot, működjenek együtt a rendőrséggel a bűnösök kinyomozásában.

Párisból jelenti az NTI: A francia tájékoztató szolgálat vezértitkára közölte, hogy a francia rendőrség főellenőre különleges küldetésben bordeauxba utazott, hogy

a helyszínen vezessen hadjáratot a Bordeaux környéki kommunisták ellen.

További intézkedésig a rendőrségi főellenőr átvette a Bordeaux vidéki rendőri karhatalom irányítását.

A RÁSZEDETT ÉVSZAKOK

A tavaszi és őszi nátha rejtélye — A kanyaró nem „téli betegség” — A buza a sötétben alszik és álmát tartalékolni is tudja — Magaslati Nap

Az ember szívesen nevezi magát a teremtés koránájának. A valóságban azonban minden lépésében és minden lélegzethéjében a természettől függ. Hiszen még a nap és éj, a hónapok és évszakok váltakozásának hatásai alól sem tudja magát az ember kivonni. Az ár életéről és egészségéről, akár haláláról is legyen szó, testi mivolta és szellemi teljesítőképessége ezekre, a kozmikus változásokkal mindenképpen szorosan összefügg.

A BETEGSÉGEKNEK BIZONYOS ÉVSZAKOK KEDVEZNEK

A tavasz és az őszi a nátha évszakai. Erről évszékünk alatt mindenki szerezhetett már tapasztalatokat. Tavasszal hatvan százalékkal több ember hal meg tuberkulózisban, mint ősszel. Néhány évtizeddel ezelőtt a nyári hónapokban átlag négyszer-hatszor annyi csecsemő halt meg, mint az év egyéb részeiben. Ezzel szemben a diftéria halálozások száma ősszel éri el csúcspontját. Ezek szerint alig lehet kétséges — és a laikus közönség mindig is ezen a véleményen volt, — hogy

a betegségek és az évszakok között szoros összefüggés áll fenn.

Azonban nem árt az óvatosság, mert az a körülmény, hogy egy betegség bizonyos évszakokat kedvel, még korántsem jelenti, hogy az illető évszak lenne felelős érte. A régi Oroszországban minden tél végével szinte járványszerűleg lépett fel a sötétben való vakság. Ma már tudjuk, hogy ennek a jelenségnek a közlő tavaszhoz semmi köze sem volt, hanem a husvéti bőjtöt terhelte érte a felelősség. A bőjt időszakban megengedett ételek A-vitaminban szegények vol-

tak, már pedig

a sötétben való vakság egyedüli oka az

A-vitaminhiány.

Ilyen példákat tömegével lehetne felsorolni. A kanyaró elsősorban téli betegség és az orvosok hosszú ideig kutatták a hideg és a kanyaróra való hajlam közötti összefüggést. A rejtély megoldásakor azután kiderült, hogy a kanyarónak sincsen közvetlen köze a télhez. A kanyaró egyszerűen közvetlen érintkezés útján terjedő fertőző betegség, télen pedig, amikor az emberek szorosabban érintkezést tartanak fel egymással, több alkalom van a fertőzésre.

A nyári világosság és a téli sötétség hatásának ezzel szemben menthetetlenül ki vagyunk szolgáltatva. Akármilyen erős villanykörte és ivilámpák világítsák is meg a hosszú téli estéken és a reggeli szürkületben a munkahelyre vezető utat,

a Napot nem pótolhatják.

A fény sokkal nagyobb hatással van az emberre, ahogyan általában gondolják. Mint sok állatnál, az embernél is közvetlen összeköttetés áll fenn a látó-

A FORUM-Mozgó Acad. ruhatára kiadó

idegek és az agyfüggvénymirigy között, mely, mint „a belső szekréciós mirigyek karmestere” irányítja a többi hormonmirigyek működését, ezek pedig a maguk részéről a növekedést, a különböző tápanyagok feldolgozását, a szervezet teljesítőképességét stb. szabályozzák.

Valószínűleg a fényjel, illetőleg a napoknak őszi beköszöntő rövidülésével van összefüggésben a vándormadarak őszi költözködése is.

A télen pihenőre vonuló állatok téli álmát hasonlóképpen jól meglehet magyarázni a fény csökkenésével.

Abból, hogy a téli álmat pajzsmirigykivonat befecskendezésével meg lehet szakítani, arra lehet következtetni, hogy a téli álom közvetlen oka az anyagcsere meglassubodása, ezt a meglassubodást pedig minden nehézség nélkül a fényvel befolyásolható hormonok számájára lehet írni.

Az állatokról természetesen nem szabad könyvelni az emberi szervezetre következtetéseket levonni. Azonban éppen a mirigyrendszer terén az ember és az állat között messzemenő hasonlóság áll fenn. Erre való hivatkozással Rudder professzor, a frankfurti egyetem tanára annak a véleménynek adott kifejezést, hogy

a diftéria és sarlach azért kedveli annyira a téli hónapokat, mert az irántuk való fogékonyság valószínűleg a fényhiány következtében meglassubodott anyagcserevel áll kapcsolatban.

A fény és sötétség hatásának az élőlények közül legjobban mégis a növényvilág van alávetve. Egyes növényeket a hosszú nappalok gyors növekedésre bírnak, ami az érési folyamatot lassítja, mások éppen fordítva viselkednek. Az előbbi csoportba tartozik többek között a buza is. Ezen tulajdonságát a buza-pemesítőknél is sikerült kihasználni. Ha a búzát mindjárt kicsirázása után, tehát akkor, amikor még különösen érzékeny, hosszabb ideig sötétnek vetik alá, állását felraktározza, úgy, hogy a hosszabb nyári napok megérkezéskor már minden erejét az érésre fordíthatja.

A fényvel azonban nemcsak a növényeket, hanem az emberi természetet is erős mértékben lehet befolyásolni. A magaslati kurák már régóta bizonyos népszerűsége tettek szert. Eppen úgy mint a kiadós torna után, a nyolc napos magaslati Napkúra után a szervezet sokkal kevesebb bomlásterméket ad le a vérnek, ennélfogva az ember teljesítőképessége fokozódik.

A sugarak hatása valószínűleg abban áll, hogy a szervezet bizonyos hatóanyagait aktiválja.

Ebből a szempontból elsősorban az ergoszterin, a sejtek anyagcsereforgalmának hatóánya jön számításba. Mint Parade professzor, az innsbrucki egyetem tanára kimutatta, a magaslati Napnak az ergoszterinra gyakorolt hatása meglehetősen tartós. A kiadós magaslati kúrával az ember tehát valóban gyűjthet erőtartékokat. Miután egyébként már sikerült javított magaslati Napot mesterségesen kisugárzó készülékeket gyártani, amelyek hosszuhullámu ultraviola sugarakat sugároznak, a jövőben még több lehetőség fog nyílni arra, hogy

a sötét tél következményeinek hatását a technika segítségével ellensúlyozhassuk. (M.N)

Figyelem **Cauciucul** **MARCU STEFAN, ARAD, F.gyelem**

Strada Gibu Birta 26 szám

Talpalunk és bőrcipőt gummi talppal

Javít és ragaszt: Hó- és sárcipőt, csizmát, párnát, labdát, orvosi és borbély labdacsojt és fujtatokat kerékpárbelsőit és bármilyen gummi és kaucsuk árut

Figyelem **Figyelem**

A német utánpótlás fáradhatatlanul követi a harcoló csapatokat

Tábori konyha a keleti front havas útján

Német katona őrészen Szentpétervár előtt

Francia-Indokina a japán—amerikai ellentét középpontjában

Tokió válaszát borulással fogadják Washingtonban

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Nomura washingtoni japán nagykövet és Kuruu rendkívüli megbízott pénteken átadta Hull külügyminiszternek a japán kormány válaszát Roosevelt ama kérdésére, mi a célja az Indokínában történő japán csapatmozdulatoknak.

Az „Associated Press” értesülése szerint a japán válasz közli, hogy

a japán csapatok a Franciaországgal megkötött egyezmény értelmében tartózkodnak ezen a francia gyarmaton és állományuk nem lép túl az egyezményben előírt létszámot. A francia-indokínai határ mentén összpontosított kínai csapatok fenyegetik a francia gyarmatot és Japán érdekeit.

A Német Távirati Iroda egy másik washingtoni jelentése szerint Haye washingtoni francia nagykö-

vet tegnap megbeszélést folytatott Sumner Welles helyettes külügyminiszterrel és megvitatta vele az általános politikai helyzetet. Az „Associated Press” tudni véli, hogy szó volt a távolkeleti helyzetről is, tekintettel arra, hogy Indokina francia gyarmat. (Rador).

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A „New York Sun” című lap közli, hogy washingtoni körökben

caeskerés reményt fűznek ahhoz, hogy Japánnak az indokínai kérdésben adott válasza a távolkeleti feszültség enyhülésére vezetne vagy hogy alkalmat nyújtana újabb megbeszélésekre. (Rador).

Mexikóból jelenti a Német Távirati Iroda: Yoshiaki Miura mexikói japán követet jelentésteleire Tokióba rendelték. (Rador).

Franciaország álláspontja az indokínai kérdésben

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Vichy mértékadó köréi a japán—amerikai tárgyalásokkal kapcsolatban kijelentik, hogy a francia kormány indokínai politikája az 1941 júliusában megkötött tisztán védelmi jellegű francia—japán megegyezésen alapul. Ugyanezek a körök megállapítják, hogy az indokínai helyzet nem változott és Franciaország

Ausztráliában felfüggesztették a katonai szabadságozásokat

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírszolgálat szerint Ausztrália légügyi minisztere kijelentette, hogy az ausztráliai légierő tagjai,

magatartása ugyanaz marad. (Rador).

HOL MARAD A PARLAMENT?

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint az Egyesült Államok külügyminisztériuma közölte, a japán nagykövet által Roosevelt kérdésére adott válasz ügyében a Fehér Ház foglal majd állást. (Rador).

valamint a darwini megszálló csapatok szabadságozását, tekintettel a távolkeleti helyzet súlyosbodására, újabb intézkedésig felfüggesztették. (Rador).

India nem hajlandó Angliáért háborút viselni

Washingtonból jelenti a Rador: A pénteki sajtóértekezleten Roosevelt elnök láthatóan tartózkodó magatartást tanúsított és minden magyarázatot megtagadott a „Chicago Tribune” és a „Washington Times Herald” című lapok szenzációs hírével kapcsolatban, amelyek szerint az Egyesült Államok hatal-

mas expedíciós hadsereget szándékoznak küldeni Európába, Roosevelt elnök csupán annyit mondott, hogy

Stimsona hadügyminiszter fog ezzel kapcsolatban nyilatkozni.

Newyorkból jelenti a Rador: Churchill most

FORUM (Arad) a nagyjelmek színháza. Te. 20-10

Ma városunk legkiválóbb művészei!

Egy film, amely csupa harc, szerelem és humor, az utóbbi évek legnagyobb sikerű filmje.

A HOLNAP HAJÓSAI

(A régi jó öreg Newyork)

A főszerepekben:

Fred Mc. Murray, Alice Faye, Richard Greene

Műsoron kívül a legújabb ONC- és UFA-háborus filmrövid. — Előadások 3, 5, 7.15 és 9.30 órákor. 11.30 órákor matiné, első helyárral.

északamerikai expedíciós hadsereget akar állapítja meg a „Newyork Daily Mirror” című lap egyik vezércikkében. A lap azután felteszi a kérdést, hogy ha Angliának olyan hatalmas embertartaléka van, Churchill

miért nem veti harcba az indiai katonákat, de ugyanakkor válaszol a lap erre a kérdésre és leszögezi, hogy ez azért nem történt meg, mert az indiaiak vonakodnak Angliáért háborút viselni.

A nap humora

Lengyel-szovjet „köcsönös segélynyújtás”

Berlinből jelenti a Rador: Német illetékes körök értelmetlen bohózatnak minősítik azt a kölcsönös segélynyújtási egyezményt, amelyet a Szovjetunió és „Lengyelország” kötöttek Sztalin és Sikorszki révén. Jellemző erre, hogy sem az ugynevezett „egyezményben”, sem pedig az aláírása alkalmából elhangzott beszédekben nem tettek említést arról a kérdéstről, hogy milyen kilátásai lesznek Lengyelországnak a Szovjetunió „győzelme” után.

Anglia hadai üzeni Magyarországnak

Budapestről jelenti a Német Távirati Iroda: Bárdossy László dr. magyar miniszterelnök és külügyminiszter pénteken délután öt óra tíz perckor bejelentette a parlamentben, hogy a brit kormány, a budapesti amerikai követség közvetítésével ultimátum formájában közölte hadüzenetét a magyar kormánnyal.

A brit ultimátum értelmében Nagybritannia december hatodika, szombat éjjeltől kezdve hadiállapotban levőnek tekintí magát Magyarországgal, ha december ötödike, péntek éjjelég Magyarországnak nem vonja vissza csapatait a keleti frontról.

A magyar kormány tudomásul vette Nagybritannia igazolatlan nyilatkozatát és az a meggyőződése, hogy a magyar nemzet teljes egészében kormányamellett áll.

Bárdossy László dr. miniszterelnök külügyminiszter nyilatkozatát a parlament jóváhagyta. (Rador.)

A Református Nőszövetség negyvenéves jubileumi templomi ünnepélyek sorrendje

Hirt adtunk róla, hogy a timisoarai Református Nőszövetség működése negyvenedik évfordulóját ma, vasárnap nagyszabású templomi ünnepélyvel ünnepeli meg. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Imádkozik Buthi Sándor. 3. Beethoven: Isten dicsősége. Éneklj B. Kulcsár Julia. Kiséri a férfikar és orgonán Irsay Nándor karnagy. 4. Igét hirdet Debreczeni István. 5. Erdélyi Zoltán: Földönjáró angyalok, szavalja dr. Oberstné Ritter Juci. 6. Mozart Varázsfuvolájából énekel dr. Balogh Ferenc, orgonán kiséri Irsay Nándor. 7. Verseiből felolvás: Szepesi Nits István. 8. Massenet: Elégia, éneklj B. Kulcsár Julia, gordonkán kiséri Gorianty Doro tanár. 9. Szabados Árpád: Találkoztam az Istennel, szavalja Bakos László. 10. Weiler: Ima. Van Greus: Elégia, gordonkán előadja Gorianty Doro tanár, orgonán kiséri Irsay Nándor. 11. Gyülekezeti ének. Az ünnepély délután hat órákor kezdődik. A templomot fűtenij fogják. Belépődíj nincs, de a nőszövetség szeretettel kér adományokat a szegény gyermekek felruházására.

HAJÓS IMRE (ARAD)

Vallás és művészet a keresztény népek életében

— Befejező közlemény —

A régi pogány vallásokban nem annyira a lélek, mint inkább a külsőségek játszották a vezérszerepet. A művészet adott értelmet a hitnek, mely másodrangú tényező volt csupán, mert a hangsúly mindig a szertartások fényére, titokzatoságára.

sokszor felemeltességére esett.

Lényeges változás csak Krisztus születése után állott be, de addig hosszú évszázadoknak kellett elmulniuk.

Az első keresztények művészete

Érdekes és szép fejezete a művészettörténelemnek a kereszténység, a krisztusi tan harca a pogány világnézettel, vagy most a mi szempontunkból a hit és széperzés, más szóval a vallás és művészet küzdelme a hegemoniáért, az elsőbbségért.

A nép még hozzá volt szokva ahhoz, hogy ismerje isteneit, (hiszen pár évtizeddel azelőtt még ott állottak a pogány istenek szobrai, lépten-nyomon), amelyeket fokozatosan eltávolítottak, hogy emberi szépségükkel ne zavarják a szentvédő Krisztus emlékét. A kereszténység tanításai szigorúan tiltották a faragott istenek imádatát, ezért legtöbbhelyt elpusztították a még fennálló isten-szobrokat.

Megható, amint a keresztény művész tapogatózva keresi az új isten képét és nem tud hozzá hasonlót találni, vagy elképzelné. Tudat alatt még ott élnek a régi istenek és a pogány Apolló szép fejét és göndör fürtjeit faragja rá végül is az új isten képmására, amely azonban már csak körfügra, nem isten, csak kefének és már nem arra való, hogy imádják és véres áldozatot mutassanak be neki.

Itt kezdődik az első lényeges változás és innen kezdve szorult most már második helyre a művészet, mert az elsőt elfoglalta a hit és azon keresztül a vallás.

A keleti és nyugati középkor felfogása

Keleten Bizánc a hellén műveltség örököse, de a faragott képet számúlk ott is az isten házából. Mélyen vallásos, ugynevezett „aszketikus“ művészet alakul, amely főleg az építészetben és a mozaikokban csúszosodik ki. A mezelen, mindig vidám pogány görög istenek helyét sápadt, szomorú szemű bizánci királynék foglalják el földig érő, nehéz ruhákban, súlyos ékszerekkel megrakva. Körülöttük sötét nézésű, hosszúra nyújtott emberalakok, akik elvetették maguktól az élet örömeit.

Nyugaton is a lélek és hit jegyében zajlott a középkor. A földi életet csak „siralomvögyének“ tekintik. Előkészületnek a túlvilági életre. A gótikus templom hihetetlen magas tornya ezért mutat az Égre mintegy figyelemzéstől ujj.

Mindent a lélekhez akarnak idomítani. Az anyagot is anyagtalanítani igyekeztek. Az egész gótikus építést ezt a főrekrvst tükrözi vissza.

A dómok óriási falainak tömörségét azzal veszik el, hogy keresztül-kasul török ablakokkal. A tornyok is úgy vannak megszerkesztve, hogy keresztülük rajtuk. Kívül minden, mint egy óriás aszkéta, akinek lelkét csak a csontváz zárja körül.

Visszatérő pogány istenek

Amíg Európa egyéb részén még el sem éri fénykorát a gótika, Itáliában újra születik az antik művészet.

Az előző kort az aszkézis jellemezte, a fényről és külsőségekről lemondó lelki élet. Ez a kor viszont éppen az ellenkező véleltebe esap át. Mindenütt fény és pompa. Minden a jólét és a földi élet örömeinek jegyében áll. Ebbe a keretbe sehogyan sem illeszthető bele a középkor aszkétája. Visszahozzák a pogány isteneket és a pápákat és az egyház védelme alatt odaállítják új ember-ideáknak. Kijönös ellenfélte, érdekes ellentmondásba kerül a hit a művészettel. A tárgy keresztény, az elemek és a kifejezési forma pogány szerű.

Amíg az előző kor elvetette a világi szépet a földöntúli széprét, az újjaszületés kora mintha újra össze akarta volna fuzni a két világnézetet. A középkor lelkiségét most újra hellén testiség keresztelzi.

Néha bizony mosolyognánk, ha nem volnánk megdöbbenve a reneszánsz alkotásainak művészi nagyságán. látva glóriával a fejükön azokat a jól ismert izomkolosszus, szenteket, apostolokat és mártirokat, akiket a pogány Hellasz athléta szobrai nyomán mintáztak, vagy festettek a reneszánsz titánjai.

A művészet abban az időben csaknem kizárólag az egyház szolgálatában áll és a hit mellett másod-

A hit és széperzés: életszükséglet

A hit és széperzés mindenkivel vele születik. Milyen módon nyilvánul meg? Nagyon sokféle képpen. Valamiben mindenki hisz és hogy hitének tárgya Isten, ördög, babona, valamilyen politikai irányzat, vagy önmaga, vallás, vagy csupán valamilyen tárgy, az a művészettörténelem szempontjából érdekelten, mert akármilyen irányú is, a hit — lelki megnyilatkozás. A széperzés (most ne nevezzük művészetnek) szintén az és a hittel együtt mindkettő életszükséglet, mert olyan ember nincsen, akinek valami ne tetszene. Legyen az épület, szobor, vagy kép; tánc, ze-

met a húst lesorvasztotta a túlvilági élet örömeiért hozott nélkülözések és szenvedés.

A vallás diktál és a művészet végrehajt. Azért talán sohasem tozódott úgy szobrászvéso a díszekben, mint az éppen ebben az időben épült dómok esonka tornyain.

Vannak, akik azt állítják, hogy a középkor művészete az antik művészethez viszonyítva visszaesést mutat. (Itt elsősorban a szobrászatról van szó, mert azokban az időben a festészet legfeljebb azokra a miniatűrökre szorítkozott, amelyeket a kódexek lapjairól ismerünk.)

Nem visszaesés volt Tul az izmusokon, ma már tudunk, hogy csak világnézeti különbségek vannak a különböző korok felfogásai között, amely különbségek csak a külső formák változásaiban nyilvánulnak meg.

A görög szobrászat idealizált naturalizmus alapján állott. A középkori szobrászat pedig kizárólag lelki motívumokra épült.

ami természetesen is, ha figyelembe vesszük a középkor szellemét. A középkor művészete legjobban a modern expresszionizmushoz hasonlítható tehát és egyéjül csak ahhoz. Dekadenciáról pedig nem lehet beszélni.

rangu szerepet fölt be ugyan, de soha a történelmi folyamán nem foglalkoztattak művészeteket intenzívebben, mint éppen az egyház.

Széielvők a vallás és a művészet utja

Amerika felfedezése, a könyvnyomtatás, a reformáció, a francia forradalom a művészeteket sem hagyja mélyebb hatás nélkül és amikor a XIX. század a bedobják a „l'art pour l'art“ elvet a művészek közé, egy csapásra megváltozik minden. Ed-dig nem járt soha külön utakon a két testvér-érés, mert

vagy a művészet adott tárgyat a hitnek, vagy a vallás adott feltételt a lehetőséget a művészeteknek.

A művészet önálló lett és már nem áll kizárólag a vallás és királyi udvar szolgálatában. Jön a tájkép, a esendélet, mint önálló műfaj és az életképpel együtt lassan bevonul a polgár-ember otthonába.

Az összefüggés azért nem szűnik meg így sem a két érzés között mert

eddig még nem tudott olyan politikai irányzat, elv, korszak jönni, amely ki tudta volna küszöbölni az emberek köréből a vallásos tárgyú művészi terméket.

Természetesen elszigetelt helyi, politikai, vagy vallási vonatkozású tünetekről itt nem lehet szó.

ne vagy irodalom; butor, szőnyeg, ruha, ékszer, vagy akár dzs a kőbaita nyelén, élfiráság a fejvadás pajzsán, róvás a kopfaján, vagy sebhely a harcos ember képén; lakk Nofretete mumájának körmen, vagy ruha a mai asszony száján.

Melyik ésbő a két érzés közül? Egyformán öng már mindkettő, de egyformán ifjan maradnak. **Együtt születtek és együtt fejlődtek az emberiségge, mert az egyik mindig ott van, ahol megnyilatkozik a másik, ha az egyik meghal, vele fog pusztulni a másik és velük együtt talán az egész emberiség.**

Egyszerűség és gyakorlatiasság jellemzi a legújabb párisi divatot

Páris... Alig néhány autó áll a divatszalon bejárata előtt, a feltűnően elegáns közönség azonban pontosan megérkezik az őszi-téli divat-bemutató gyalog, esetleg kerékpáron vagy biciklis taxin, ahogy 1941-ben illik. Ma az előkelő párisi körökben még lelkesebben karolják fel a divatot, mint azelőtt. Ott vannak a sajtó képviselőin kívül a közismert színházi és filmprimadonnák és az elegáns párisi hölgyeknek az a bizonyos rétege, amelynek részvétele nélkül nem tekinthető sikerültnek színházi főpróba, akadémiai felavató, vagy... macskaszépségverseny.

VALASZTEKOK EGYSZERŰSÉG ÉS GYAKORLATIASSÁG

A ruhák és kabátok továbbra is csipőből szétesednek ki, új azonban, hogy sokszor alul ismét kissé keskenyülnek és ezáltal a szilhuett a görög amphorára emlékeztető formát nyer. Míg a szélesedést előidéző ráncok és huzások nyáron többnyire az alj közepén vagy kétoldalt szimmetrikusan feküdték, most többnyire rézsütosan, haránt vagy ivben tolnának el. A testhezálló szabás mellett, melynél a változatosan fekvő apró redők, a „mintázott“ felsőtest és a csipőn aluli bővülést hangsúlyozó zsebek adnak egyéni karaktert az öltözéknek, látni berakott szoknyát is és nemcsak sporttűszűmhöz, hanem utcai trottorruhához is — nadrágszoknyát. Sőt Patou, Bruyère és Gaston délutáni tea-ruhákhoz is a szoknya alól néha ki-lebbentő sötét selyemnadrágcskát ajánl... de nem feltűnéstékeltség céljából, hanem azért, mert a párisi nők szerfelett rettegnek a közelgő hideg téltől és a fűtés nehézségeitől.

Ez a félelem számtalan új ötletet adott a divattervezőknek. A legjellegzetesebb a kabáthoz viselt csuklya, mely ma hozzátartozik nemcsak a sportkabáthoz, hanem a koppez, hosszú felöltőhöz és szőrmés kabáthoz is. A kabátokat gyakran szőrmével bélelik vagy vastag, kockás, élénk színű skót posztóval és ugyanúgy van bélelve vagy szegélyezve a hosszabbabot csuklya. Máskor a csuklya nyakvédő sálban folytatódik és ezzel illesztik a kabáthoz. Fezalaku szőrmekucsma is helyettesítheti, amely hátul nyaktartóban („serre tête“), majd sálban folytatódik. Divatosak a szőrmemellények is, amelyeket a boleró vagy kakaz alatt színházban, előkelő étteremben sem fognak levetni... ha a fűtés hiányos lesz. Vera Boréa nemzöböl tarsolyformájú nagy zsebeket is készített, amelyeket övvel a kabáthoz lehet erősíteni. Így nem fáznak a kezek! A gyakorlatiasság szabta meg ezuttal a prémgarnitúrák használatát is. Divatos a nyakát körülkerítő, elől széles és egyenesen vagy szivalakban kicsúcsosodó szőrmeplasztron. Látni továbbá szőrmével bélelt bolerókat is.

Ugyancsak érdekes (ha nem is olcsó) újdonság havas, lucskos időkre a csizma, melynek szára vidraszőrméből van és a gumicsizmát kell majd helyettesítenie, amelyet most nem gyártanak. Általában a szőrmecsukla díszít, hanem egyuttal melegeitene is kell. Karmantyut is csak ezért fognak viselni a télen.

A tailleur-kabátok hosszúak és harmonikusan kiemelik a derék karcsúságát. „Félkabát“-nak lehetne nevezni. Sportkosztűmhöz vastag, egyszínű vagy kockás skót anyagból készülnek ezek a kabátok és a szoknya közepe tájáig érnek. A délutáni ruhához a félkabát még valamivel hosszabb. Színházba, hangversenyhez taftból, laméből vagy világos himzett szövétből készül a hosszú tailleur-kabát és föltötte télszőrmecsape vagy bunda viselhető.

ÚJ SZINEK ÉS DISZITÉSEK

Divatszín a fekete és a barna árnyalatai (sötét-oliva, őszi lombszín). A sötét ruhákat azonban kis világos gallér és öv, betét, berakás, áttörés, csipke vagy himzés élénkíti. Nagy divat a sujtás és zsinórozás, mely gyakran a ruha szövétéből készül. Paquin páratlanul izléses délutáni ruháit sokszor magából a szövétből készült berakással és sujtással díszíti, máskor csipke- és túllbetéttel és kézi himzéssel. Diszesek a sötét aljjal együttjáró világos bluzok is, amelyeket néha a szoknya fölé huzva viselnek. A bluzoknak is redők, huzás, keresztvarrás („nid d'aieille“) vagy keskeny szalagok, csokor, csipkés gallérk és himzés ad egyéni és fiatalos jeleget.

A háziruhák hosszúak, egybeszabva vagy pizzaraformában. A legtöbb bélelt, — mert a lakások fűtése is kényes kérdés — többnyire párnázott meleg anyagból és sokszor még szőrmével is vannak szegélyezve. Az ilyen házikabát csokorba kötött övvel az utcai ruha fölé is ölthető s ilyenkor a nyak disze és az öv a ruha szövétéből készül. Különben leginkább a bársonyt alkalmazzák a háziruhák díszítésére.

Js. J.

A timisoarai Református Nőszövetség negyven esztendeje

Ebben az évben van negyven esztendeje, hogy a Református Nőszövetség, mint Református Nőegylet megalakult. 1901 március 14-én jelentette az akkori lelkész, a református egyháznak az egész város lakossága által szeretett és tisztelt, fiatal és tevékeny költő-papja: Szabolcska Mihály, hogy egy Református Nőegylet megalakítása szükséges volna és erre az előkészületeket már megtette. Tíz nap múlva pedig az egyházközségi közgyűlésen hívta fel az aznap délután tartandó előkészítő gyűlésre a figyelmet, amelyen „a szegények segélyezését célzó egyesület iránti érdeklődő minden egyháztagjaink szívesen láttanak.” Ugyanakkor Cseresnyés Jenő, az egyház leglelkesebb vezető tagja, „lelkés szavakkal emeli ki az alakítandó nőegylet fontosságát, nagy horderejét és meggyőző érveléssel hív fel minden egyháztagot az egyület támogatására, mint amely a szeretet munkájának gyakorlását tűzi ki célul”.

A közgyűlés örömmel és lelkesedéssel veszi tudomásul az egyház életében jelentős mozgalom megindítását. Hálas köszönetet mond azért, hogy a kezd-

ményező elnökségnek, mint Cseresnyés Jenőnek, aki a nemes eszméért, a felebaráti szeretet minden téren megvalósításáért lahkadatlanul küzdő munkásként rutatta magát ez alkalommal is.

Az előkészítő gyűlést megtartották és utána megindították a szervezést. Az egyület azonban a valódi működését csak a következő esztendőben kezdte meg, dr. Benedek Albertné elnökléte és Cseresnyés Jenő igazgatása mellett.

AZ EGYLET FŐBB KORSZAKAI

Az egyesület történetében négy korszakot különböztethetünk meg. Az első korszak 1918-ig tartott. Ekkor egy ideig szünetelt 1922-ig. Ezzel kezdődött a második korszak. Ez két évre terjedt, majd az egyület szünetelt 1926 elejéig. Akkor Cantacuzino hercegnőnek a nőegyletnek érdekében megindított országos akciója következtében ismét munkába kezdett és újraalakult. Ez volt a harmadik korszak kezdete, mely 1929. év végéig tartott s a következő évben Nőszövetséggé alakult át és mint ilyen működik a mai napig.

Az egyesület célja és működése

Az egyesület főcélja a szegények segélyezése. A kezdet kezdetén természetesen — az anyagi eszközök hiján ezt csak szerény mértékben gyakorolhatta. Az első karácsonykor, 1902-ben, 30 koronát osztott ki a szegények között. Később elhatározták a szegények állandó segélyezését, azok házkénti felkeresésével, majd a betegek látogatását és a reászoruló segélyezését. Habár elsősorban természetesen a református szerényeket részesítették segélyben, de más vallású, sőt más nemzetiségű szegényeket is támogattak. Így 1908-ban egy román fiúnak az árvaházba bejuttatása alkalmával egy havi tartásdíját kifizették. Majd különösen a szegény gyermekeket segélyezték tankönyvvel és ruhával. A szegényeknek nemcsak testi, hanem lelki segélyezésére is gondot fordítottak, amennyiben nagy mennyiségű és értékű vallásos újságokat és iratokat osztottak ki ingyen közöttük. A háború idején a hadbavonult szegény családjaik és a hadi árvaikat istápolták. Ezek mellett az egyházat is támogatták egyes céljai elérésében. Így az egyház

terheinek könnyítése végett elvállalta a kántori lakás bérének fizetését az 1923. esztendőben és ugyanabban az évben a villanyvilágításnak a templomba való bevezetését és egy szőnyeg beszerzését, azonkívül az egyházkerületi iskolai alaphoz 10.000 lelei járult hozzá. 1927-ben pedig ugyanennyi összeggel egy harmóniumot szerzett be az ifjúság használatára. Nőszövetséggé alakulása után pedig lelki munkával bővült és mélyült működése, bibliorákat tartott s azonkívül időnkint vallásos konferenciákon vesznek részt, sőt maga is rendezett egy nagyobb szabású egyházmegyei konferenciát.

Az anyagiak előteremtése végett ünnepeket, szeretetvendégségeket, teadélutánokat és más hasonló társas összejöveteleket tartott. Három nagyobb rendezvény emelkedik ki főképp a negyven év alatt. Az első az 1908-ban rendezett zenei estély, mely 644 korona 40 fillért jövedelmezett. 1922-ben Uisenben rendeztek majálisát közel 20.000 lei tiszta jövedelemmel és 1927-ben a Lúna-parkban tartott ünnepség csaknem 22.000 lei tiszta jövedelemmel.

A tagok száma és az egyesület vagyona

Tagjainak száma az idők folyamán nagy hullámzásokot mutat. Megindulása idején mindössze 20 alapító, 16 rendes és 51 pártoló tagja volt. Alapító tag csak az lehetett, aki az egyület pénztárába 50 koronát befizetett, rendes tag az a nő, aki évenként 48 koronát fizetett felváltó részletekben, pártoló tag pedig, aki előre 2 koronát fizetett és az egyület céljait viszonylagos képeket anyagilag támogatta. Az évek folyamán az alapító és pártoló tagok száma fogyott, a rendes tagoké pedig növekedett. Legmagasabbra emelkedett 1923-ban, amikor 24-re szaporodott.

Bár vagyonyüjtésre soha sem törekedtek, igyekeztek egy kis fökét teremteni, mellyel állandóbb alkoláshoz kezdjenek. Mindjárt a meginduláskor felvettek egy elhagyott nőt otthonának eszméjét, amely azonban megvalósulatlan maradt. 1914 végére ugyan már 11.845 korona lett az egyesület vagyona, ami az akkori érték szerint tekintélyes összeg volt, de ebből 10.000 korona értékű hadikölcsönt jegyeztek.

AZ EGYESULETI TISZTISZTELŐK

Az egyesületben a következők viseltek elnöki tisztséget: Dr. Benedek Albertné, Jögrné-Draskóczy

A Nőszövetség jelene és jövője

A Református Nőszövetség jelenlegi munkássága előterében az iskolás gyermekek segítése áll. Többfeltehetőleg igyekezik segíteni tandíjjal a középiskolások növendékeit, azonkívül téli ruhásgéppel főképpen az elemi iskolásokat. Segélyezi az öreg és beteg szegényeket, főképp szegény asszonyokat, kiket a tagok személyesen is felkeresnek és étellel is támogatnak. A fedezetül szükséges összeget tagdíjakból, vallásos templomi ünnepek perselyéből, esetleges rendezvényekből és adományokból hozza össze. A munkához a buzgóságot és erőt a hitből és ennek erősítésére adatott Isten igéjéből a heti bibliorákon nyerik, amely az egész munkának lelki megalapozása. A tagokat nem a hiúság vezeti, melynek még a gondolata is távol áll, hanem a hitből áradó szeretet és a szeretetből származó szolgálat.

Ezzel akarja hivatását teljesíteni a negyvenedik évforduló alkalmával. Ezt a jelentős dátumot nem hangos ünneppel, hanem Istennek való hálaadásal és munkával üli meg. A mai vásárnapi templomi ünnepség is ilyen hálaadó ünnep, a negyven évért nyert segédlemért és ilyen munka, mert a befolyó

adományokból néhány szegény gyermek didergő testére akar meleg ruhát adni. De munkával ünnepeket is, hogy a Nőszövetséget fejlesszi és kereteit szélesíti. Ebből innen is felhívja a református nőket, hogy — amennyiben eddig még nem tagjai ennek az áldásos szövetségnek — lépjenek be tagjai sorába és látogassák a heti bibliorákat. A tagok számának növekedése már is megindult, mert a Gyárvárosban oly nagy számmal léptek be, hogy külön tagozatot van kialakítani, melynek kezdetül, már külön bibliorákok tartanak.

Ma nagy szükség van a Nőszövetségnek úgy a lelki, mint a szeretetmunkájára és éppen a nőkre vár ez a feladat, hogy ezt a munkát elvégezzék. Hisszük, hogy a női szívek, melyekben kiapadhatatlan a szeretet, megértik ezt és még hathatósabban kerolják fel a testvéri közösség munkáját, hogy ebben is bizonyítsák adóik református és minden helyi keresztény voltuknak. Annak, hogy valóra váltják Krisztus ígéretét: Arról ismerik meg, hogy az ér tanítványaim vagyatok, ha agynást szeretni fogjátok.

Debrezeni István

Ötvenezer ember hal meg évenként a világon, akiknek szervezetét az élvezeti méreg tette tönkre.

A morfin a kulturált világ veszedelmes mérges ember kultúra, a haladás is szülte meg. Azzal a céllal, hogy enyhítse a haldoklók és a súlyos betegek szenvedését. A morfin az ópiumból készítik. Az ópium legerősebb hatóanyaga. Sokkal veszedelmesebb a mákból készült ópiumnál, melyet Kinában évezredek óta úgy pipáznak, mint nálunk a dohányt. A morfin befecskendezése után néhány másodperc múlva kellemes zibbadságot érez a mérgelevőző. Különös látomások jelennek meg előtte, valóságának érzé mindazt, ami addig csak teljesületlen vágy alakjában élt előtte.

A szervezet megszokja a mérget, az agy átalakul. Egyre emelni kell az adagot, hogy hatása legyen.

Egytized gram morfin halált okoz normális esetben, de olyan morfinista is van, aki háromtized gramot is befecskendez egyszerre. A szervezet megszokta a mérget.

A kokain évek óta lett közkeletű méreg Európában. A forróégyvü koka növény leveléből főzik ki. Az orron át felszippanva, kellemes, részegséghez hasonló kábulatba esik a kokainélvező. De hamarosan ugyanolyan eleven ronccsá lesz, mint a morfinista. Ugyanaz a méreg, mely áldás az orvostudományban, a másik oldalon éppen olyan romboló. A kokain sok embert mentett meg a haláltól. Mert szív- és tüdőbeteg embereken lehetetlen volt alattással sebész műtétet végezni. A kokain befecskendezése helyileg érzéketleníti a beteg szervezet. De ugyanígy érzéketleníti az agyat, azokat, akik élvezik.

Sok gonoszított és rémregény mozgatója a kokain s a vége valamennyinek az örültek háza. Indiában a benszültöttek jóformán általánosan élvezik. Természetesen nem kivonatolt por alakjában, hanem a koka fa levelét rágják, mint a bagót szokás. Így kevésbé ártalmas. Dél-Amerika benszültöttei a betel-dió levelét rágják hasonlóan. A betel hatása majdnem teljesen azonos a kokainéval.

Afrika legelterjedtebb mérges a hasis. Legendák járnak világszerte hasisorgiákról, melyek megmátelyezik az embert, ha belekóstol. Ezek a méreges májdnem mind hasonló hatásúak. Kémiai elváltozásokat hoznak létre az agyban. Elég egyszer-kétszer megpróbálni őket, hogy rabjukká tegyék az embert. És igen ritkán van menekülés. A vég kórház, szanatórium vagy koporsó.

Az orvosok úgy próbálják gyógyítani a betegeket, hogy lassanként megvonják tőlük a mérget.

A kórházban fekszik a beteg, rettenetes fájdalmak vannak. Könyörög az orvosnak valami csillapítóért. Az orvos mindent megpróbál előbb s csak ha semmi sem segít, akkor, végső esetben nyúl a morfinhoz. Mert a betegből is könnyen lehet felgyógyulása után morfinista. Erdős, hogy mindazon méreg, melyeket az orvostudomány fájdalomcsillapítóknak használ, élvezeti méreg is.

S egyet kivéve, mind elérhető Európában. Ez az atropin.

Ámbár már más alakban ezt is használják, különösen hölgyek, ha szépek akarnak lenni s azt akarják, hogy csillogjon a szemük. Az atropin kitágítja a pupillát a szemben és olyan lesz, mintha az egész szem megnövekedett volna. Természetes azonban, hogy a hatás rovására történik. A szembogor a világosságban összehúzódik, sötétségben kitágul. A méreg hatása alatt elveszti ezt a képességét. Az atropin a mérgező mástlag és a beléndek magvában található.

Vannak aztán méreges, melyek akaratlanul, anélkül, hogy az ember élvezni akarná őket, nagy rombolást, tömeges katasztrófát okoznak. A legveszedelmesebb méreg az indiának nyilmérges, a curarin. Egyszázad gram curarin pillanat alatt megöl egy embert.

Azonnal megbénítja a szívet, illetve a szívet mozgató ideget.

A méreg a vérbe kerül és így a szívre s minelyt a szívre ér, halált okoz. Ezek a méreges, melyeket felsoroltunk, mind bontók és sokkal veszedelmesebbek, mint például a kigyóméreg, mely szintén igen sok áldozatot követel. Évenként átlagosan ötvenezer ember hal meg a világon, akiknek szervezetét az élvezeti méreg ronccsolták szét.

GYERMEKVIILÁG

A jó öreg Mikulás

Ismerek egy bácsit, arca szép s rózsás,
Pu tony csung a hátán és piros palást.
Keresztes süvege ragyog homlokán,
Bottal jár a hóban s eszimat hord lábán.

Fehér a szakálja, hajsa és feje
S annál is fehérebb lehet a lelke.
Szemében a jóság tükörfénye van
S a szive biztosan: tiszta szinarany.

Télnak elején az első hó le hull
S amikor a csillag az égben kigyul,
Szín ereszkedik le hófellegeken
Jó öreg ült rajt és sétára megyen.

Szegény s gazdg egyaránt várja,
Ő a jó gyermekek igaz barátja.
Nem kíván tőletek semmi egyebet,
Csakhogy évről évre jobbak legyetek.

Bejárja a várost és a falvakat
S megvizsgálja sorban az ablakokat
De azonkívül még más egyebet,
Megnézi az alvó jó gyerekeket.

Aztán visszaindul hófellegeken.
Mert a jó öregnek — munkája leszén.
A sok apró gyermek most már jól vigyáz,
Mert ez a jó bácsi: a szent Mikulás.

Végre elérkezik a várva-várt nap.
Mikulás puttonya kifogyhatatlan,
Füge, alma, tészta és dió,
Felébredni erre, Istenem, de jó!

G. Sz. L.

Mikulás apó elindul...

Írta: SÜTŐ ERZSEBET

A gyerekek az ablakból nézték a hóhullást. Bent a szobában pattogott a tűz. Így bizony kellemes nézni, hogy hullnak a eszlogó friss hópóhók, lassan beborítva minden puha, fehér takaróval. Egész délután esett... Estefelé már a faágakon, háztetőn s a földön olyan magasan feküdt a hó, mint egy jól telt dunna. Miklós, Agi és a vendég Sárka még mindig az ablaknál állt és nézte a hóesést, pedig már sötétedni kezdett és a szobában csak a tűz világított.

Agi szólalt meg elsőnek:

— Nemsokára, ha egész sötét lesz, elindul a Mikulás apó s. Anyuka mesélte, hogy ilyenkor, Mikulás előtt, a jó Mikulás apó minden este leszánkózik a mennyországba körülnézni, hogy viselkednek a gyermekek.

— En már egy örülök az ajándéknak — mondta Sárka.

— Na, csak ne örülj előre! — szólt bele a beszélgetésbe Miklós. — Hátha az idén virgácsot kapsz Mikulás apótól.

— En? Talán te! Azt hiszed, nem tudom, hogy mindennap kint állsz a sarokban az iskolában? Tegnap is majdnem bezártak, mert az előttem ülő Kovács Janinak a hátára rajzoltál egy esacsi fejet.

— Na és? — felelt Miklós. — Semmi közöd hozzá! En álltam érte a sarokban és nem te. Téged sem fognak kintütni a példás magaviseletedért. En is hallottam, hogy...

Es ki tudja, meddig tart még a rosszindulatú vita, ha közben meg nem érkezik Sárka mamája. Sárka elbucszott Agitól és az ajtóból még visszaszólt Miklós-nak:

— Aztán vigyázz, hogy Mikulás apó ne neked hozza a csipős virgácsot.

Miklós felelni akart, de Agi nem engedte:

— Elég legyen már a veszekedésből. Hátha éppen erre jár Mikulás apó és meghallja, hogy veszekedtek.

Ezalatt a mennyországban már készítették az angyalkák Mikulás apó szánkóját.

Mikulás apó belebújt meleg bundájába, fejére huzta süvegét, odacsordított a négy fehér táltosnak és széleseben leszánkózott a földre. Ott aztán elővette noteszét, ceruzáját és szép esendben sorra bekücskált az ablakokon. Az elsőnél éppen egy kisfiú végzett a leckével. Elővette a tanrendet, megnézte: mlyen órák lesznek holnap és aszerint szép rendben beleszúrta a táskába, amire szüksége lesz. Aztán elővett egy mesekönyvet és jól mulatott a kedves, vidám történeteken. Mikulás apó meglepődötten írt a noteszébe és tovább ment. A másik ablaknál egy kislányt látott, aki szépen játszott a babájával. Míg anyukája harisnyát stoppolt, ő ruhát varrt a babájának. Mikulás apó itt is elégedetten jegyeztetett.

Aztán tovább sietett, hogy a következő ablaknál meglássa, mit csinál Pisti meg Tomi. Anyukájuk már negyedszer szót rájuk, hogy küssé esendeben legyenek, mert a két gyerek olyan pokoli lármát esapolt, hogy e-ak egy zengett belé az egész ház. Nem is hallották, hogy anyukájuk szolt. Hogy is hallották volna, amikor Tomi négykézláb szánkóját körül a szobában, mert ő volt az oroszán és

annak megfelelően ordított is. Pisti volt a vadász és hangos piff-puff ordítással kergette az oroszánt. Mikulás apó először mosolyogva nézte őket, de aztán, mikor anyukájuk intelmere sem, esökentették a lármát, haragosan ráncolta a homlokát. Amikor pedig Pistit úgy elkapta a vadász, hogy rohanás közben lerántotta az asztalterítőt és vele együtt az uzsonnás edényeket, megjegyezte:

— Na, ide két jó, erős virgácsot hozok! — és haragos pillantást vetett a sarokban térdelő két gyerekre.

Közben szünet nélkül esett a hó. Mikulás apót úgy beleppte, hogy úgy nézett ki, mint egy hóember.

Most megint jókedvűen nézegetett be egy ablakon. Itt három kisgyermek játszadozott békességben. Tovább megy, ott is ír. Már a másik ablaknál van. Elszomorodva látja, amint Zsuzsival pöröl a mamája, hogy mikor írja meg már a lelkét. Zsuzsi kelletlenül leül írni, de bizony nincs köszönet benne, mert egymásután ejti a pacát az irkára. Hiába, hmi is csak úgy lehet jól, ha azt kedvvel és figyelemmel csináljuk és nem duzzogással. Ez a kislány...
— En nem hiszem.

Közben Mikulás apó Miklósék ablakához ér és mosolyogva hallja, hogy a gyermekek egymás fejére olvassák hibáikat.

— Hát ez a Miklós druzsám kicsit esintalan ugyan, Agi jó kislány, Sári egy kicsit nyeltes, de hát ez még nem olyan nagy hiba — állapítja meg magában a jó Mikulás apó. — Még szerencse, hogy több a jó gyerek, mint a rossz.

Lassan már tele is a notesz és Mikulás apó visszaszánkózik a mennyországba.

Ott aztán veszi a zsákját és sorra járja a menyveki kirakatokat. Kerül sok szép és jó a zsákjába. Füge, dió, mogyoró, a jó gyermek ezt kapja, ha cipőjét kirakja. Aki rossz, az virgácsot, hogy porolja ki jól a nadrágot.

Közben megtelt a zsák és Mikulás apó elindult, hogy minden kisgyermeknek elvigye, amit megérdemelt.

Találd ki!

Melyik fa hoz télen-nyáron gyümölcsöt?
(A felf)

— Hová mész te husz lud?

— Nem vagyunk mi huszan; ha még egyszer annyian meg félannyian volnánk, mint ahányan vagyunk, csak akkor lennénk huszan.

Hányan voltak?
(A felf)

Kézbe sem foghatod, tüzre sem rakhatod, pedig fa a neve s édes a gyümölese. Mi az?
(A felf)

Ha hozzátesznek kisebb lesz, ha elvesznek belőle nagyobb lesz, mi az?
(A felf)

Mi megy át a vizen árnyék nélkül?
(A felf)

CSALI MESE

Szokták-e vesszőparipán lovagolni? Gyermekkoromban én sokat lovagoltam rajta. El is raga dolt egyszer messze a kertek aljára. Találkoztam itt Sándor bácsival, a falubéli gyerekek kedves mesemondójával. Míndjárt nyakába akaszkodtam egy mesére. Megígérttem, ha egy szép mesét mond, felengedem ülni a paripámra.

Végre nagy nehezen hajlott is a szavamra, hogy egy mesét elmond, de csak úgy, ha én minden mondat után azt mondom, hogy „Még én is.”

— Jó, — mondtam és tehevertem a pitypangos füre.

Sándor bá' elkezdte:

— Egyszer én el voltam az erdőre
— Még én is — feleltem vissza.
— Az erdőn levágtam egy nagy-nagy fát.

— Még én is

— Abbul vájút faragtam.

— Még én is.

— A vájút szépen hazavittem.

— Még én is.

— Aztán abbul a kis malacok ettek.

— Még én is.

— Ha—ha—ha! — nevette el magát az öreg.

Akkor vettem észre, hogy megint megtréfált De, ugy-e érdekes mese volt? Kis pajtásaitoknak ti is elmesélhetitek.
Sz. E.

Tél apó szakálla

Ősz anyó nagy batyut hozott s egy nap alatt íyet ki látott? Ezernyi színes tarka ronggyal, eső-cérnával, dérral-durral, Foltozni kezdte a világot.

A fákra barna foltot itt-ott, a füre rozsdás sárga sejmét, egy öltés még a tájra hipp-hopp de csomót tenni ellefejtett.

S már szaladt az ősz unokája, osintalan szél, kölyök Viharka, s maszatos sárlekváros kézzel, a sok foltot mind leszakgatta.

S fut velük a Tél nagyapóhoz, gyorsan, hogy senki el ne érje, s a Tél hősakállába rejti a sok színes falevelet, nehogy Ősz anyó visszakérje.

ZALA GÁBOR

Gondoljunk a madarakra

Őszi eső, őszi bánat
Lepte meg a néma tájat.
Madár, ember nincsen semerre,
Csak az eső sűrű cseppje
Beszélget a vedlett fákkal,
A bánatos madárkakkal.

Vedlett fákon ázott fészkek,
Benne fázó kis eselődök,
Kis madárkák keseregnek:
— De jó is az embereknek!
Van megvédett, szép lakásuk,
Friss kenyérük, meleg ágyuk.

Őszi eső, őszi bánat,
Nyisd meg kapuját sok kis háznak,
Sok kis szívnek sugd meg halkán,
Hogy viharban, téli fagyban
D'ereg a sok madárka,
Ki megszanja, Isten ádjai!

Nyíljatok hát szívek, szemek,
Mozduljatok kicsi kezek!
Nyíssatok ki az ablakot,
Szórjátok a kendermagot!
Ahány szemet szórtok nekik,
Százszorosan megfizetik.

Megfizetik majd tavasszal,
Fütyös szóval, csodadallal,
De nyáron se lesznek restek,
A hernyóknak nekiesnek
S mind megesznek egy nap szőzat,
Megintetik a gyümölcsfákat.

MORA LÁSZLÓ.

Hitler személyes döntése volt a páncélosok nagytömegű együttes harcbavetése

A tankóriások helyett a gyors géplípusokat választotta — Hasse tüzérségi tábornok cikke a megsemmisítő csatákról és a hadvezéri művészet új korszakáról

Krisztus születése előtt 216-ban — írja Paul Hasse német tüzérségi tábornok a Neues Wiener Tagblatt „Megsemmisítő csaták” című cikkében — Hannibál 50.000 emberrel megverte Cannae mellett Terentius Varro római hadvezér 79.000 főnyi seregét, még hozzá oly mértékben, hogy 48.000 római maradt a csataterén, a karthagóiak pedig csak 6000 embert veszítettek. Ezt a két szárny átkarolása alapján megvívott megsemmisítő csatát gróf Schlieffen, a német nagyvezérkar nagymestere ragyogó tanulmányban méltatta és minden idők elé mintaként állította.

A hadvezéri ideál nem a „rendes” győzelem, amely frontális támadás vagy egyoldalú bekerítés segítségével jön létre, mert ez módot ad a vissza-

vonulásra, hanem

az ellenség mindkét szárnyának átkarolása, amely hátulról is bezárja az ellenséget és lehetetlenné teszi a gyűrűből való visszavonulását.

Nagy Frigyes csatái a cannaei csatához hasonló megsemmisítő diadalokra való törekvés jeleit mutatják. Nagy Frigyes mindig megkísérelte, hogy először az ellenség széleit még inkább a hátsó vonalain támadja meg, vagy pedig ha az ellenség egyik szárnyával járhatóan akadálynak támaszkodott, akkor arra törekedett, hogy a szabadon maradt szárny bekerítésével az ellenséget nekiszorítsa az akadálynak.

Nagy Frigyes, Napoleon és Moltke

Mindkét hadvezér, Nagy Frigyes ugyanúgy, mint 2000 évvel előtte Hannibál, átkaroló mozdulatokat a csata napjának hajnalán végrehajthatta, mert a mai arányokhoz mérten kis haderőkkel rendelkeztek. Napoleon szinte megsemmisítő csatákra törekedett, de haderői nagysága miatt nem követelte az előbbi módszert.

Mozdulatát napokkal, sőt hetekkel korábban az elérni kívánt irányba kellett terelnie.

A marengói, ulmi, austerlitz-i és jénai megsemmisítő csaták Napoleon hadvezéri művészetének hírneves példái. De ellenfelei is tanultak tőle. A katzbachi, dennewitz-i és kulni ütközetek tulajdonképpen a megsemmisítő csaták körébe tartoznak. Waterloo is megsemmisítő csatává alakult, amikor Wellington egész napos kevésbé sikeres frontális harcát után a poroszok este a francia szárnyra mért halálos csapást.

„Szétszóródva menetelni, de egyesült erővel

Megszületik az állásháború

De haladni kell a korrál. A technika ideje következett. Új találmányok, a régi fegyverek tökéletesítése és tömeggyártása fokozza a löfegyverek hatását. A lovasság már régen nem játszik döntő szerepet a csatában. A hírszolgálat tökéletesedése a nagyobb átkaroló mozdulatok titoktartását is egyre megnehezíti. Az egyre sűrűbb vasúthálózat és összközfővonalak megkönnyítik, hogy az ellenség kellő időben ellenhúzásait megtehesse.

A modern hadsereg hatalmas tömegei lehetővé

A hadvezér megkapja a páncélos harckocsit

Új utakat kellett keresni, új módszereket és új harci eszközöket, hogy a hadvezetőség visszakapassa elhatároló és mozgási szabadságát. Hiányzott egy fegyver, amely gyorsabb és ellenállóbb, mint a gyalogság és olyasféle, mint az elmúlt idők páncélos lovasa. Egy német tiszt agyában fogamzott először a gondolat, hogy

páncélos, mo'orizált járműre van szükség, amelyet gépfegyverekkel vagy könnyű ágyúkkal szerelnének fel.

Ez pár évvel a világháború kitérőse előtt tör-

Sebesség vagy nehéz fegyverzet?

A világháború után a világ minden hadserege felismerte, hogy a tankok hivatottak az anyag- és állásharcok kilitáskálanságát megszüntetni.

Az össze nagyhatalmak bevezették hadseregeikbe a használatát,

de különböztek a nézetek afelől, hogy milyen igényeket támasztanak gyorsaság, sértetlenség és tüzerő tekintetében, valamint a harcbavetés taktikájában. Vajjon igen erős páncélzatu és fegyverzetű kocsikat készítsenek-e az ilymódon elérhető sebesség és kormányozhatóság mellett, vagy pedig a sebességre és kormányozhatóságra fektessék-e a fő súlyt: erről a kérdéstről még Németországban is kü-

teszik, hogy a harcoló országok határvonalát egész terjedelmében meg lehessen szállni és védni.

Igy vált a világháború állásháborúvá, anyagháborúvá.

A legönfeladózóbb bátorság, a legvéresebb veszteségek vállalása ellenére sem sikerült egyik félnek sem az ellenséges állások tüzerjét megtörni, áttöréseket végrehajtani, amelyek eredménye mozgási szabadság vagy nyílt mezőn való harc lett volna.

tént, de akkor még nem voltak bizonyítékok és így nem hitték, hogy a modern fegyverek hatása milyen mértékben akadályozná a mult idők taktikájának alkalmazását egy újabb háborúban. A zsenik mindig megelőzik a kort, melyben élnek és kortársaik csak ritkán értik meg. Ez történt a páncélos harckocsi zseniális elgondolásával is,

a német lépt kezdemenyézése sehol sem talált meghalgtatásra.

Csupán a világháború kitérősekor vált a harckocsi eszméje a szakemberek előtt érthetővé.

lönbözők voltak a vélemények. Maga Hitler Adolf döntötte el a problémát. Lemondott az olyan nehéz kocsikról, amelyeket Franciaország és a Szovjet használt és

legfontosabbnak tartotta a páncélosok mozgékonyaságát és azt, hogy nagy, zárt kötelekben induljanak harcra.

Az 1940-es nagy szedáni áttörés és az ezt követő hatalmas átkaroló mozdulat, amely a Csatornapartig terjed, igazolta a döntés helyességét. Míg Franciaország páncélos erőit csapattestek között osztotta szét, ezáltal szétforgásoította az erőket, a német hadvezetőség összefogta a páncélos köteléke-

ket, áttörte velük az ellenséges záróvonalat, melyen behatolt az ellenséges állásokba, vagy körülfogta őket

és lehetővé tette ilymódon azokat a hatalmas átkaroló csatákat, amelyek jellemzik ezt a háborút és teljes ujszerűségükkel ugy az ellenség, mint az egész világ számára váratlan fordulatot adtak.

Az állásharcok és az anyagháború ideje elmúlt, a hadvezetőség és a hadvezéri művészet korszaka kezdődött ismét,

a páncélos fegyvernemnek a német katonatisztek által kidagdollt ujszerű alkalmazása következtében.

Öleletes szélhámos egy csábító hirdetés révén vagyont szerzett

Párisban, tízkarolász év előtt a napvilágra hasábjain feltűnő hirdetés jelent meg, amelyben egy pénzügynök felajánlotta az olvasóknak, hogy mindenkinek elárulja a rövid időn belül történő meggazdagodás biztos módját, aki egy frankot küld be bélyegekben a megjelölt címre. „Akar meggazdagodni két hét alatt?...” ez volt a hirdetés vastagbetűs levezető szövege. A rendkívül ügyesen szövegezett, csábító hirdetésre ezren s ezren küldték el a pénzügynöknek a potom összeget; egy frankot igazán megér az olyan jó tanács, amelynek révén vagyonhoz lehet jutni. Sokan valami csalásra gondoltak, de kíváncsiságból mégis megkockáztatták az egy frankot.

A pénzügynök a kíváncsi embereknek postafordultával válaszolt. Nem sokat, de a válasz pontosan arányban állott az anyagi áldozattal, amit hoztak érte. Kis nyomtatott cédulát küldött, amelyen három szó állott:

— „Faites comme moi!” — Ami magyarul annyit jelent, hogy: — „Tegyen úgy én is, mint én!”

A közönség tréfára vette a dolgot. A kíváncsiak között akadt azonban egy rendőrember is, aki az élelmes, szellemeskedő pénzügynököt feljelentette csalásért. Az első fokon felmentették a pénzügynököt, a magasabb fórum azonban elítélte, még pedig alaposan. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy ilyen és hasonló szellemességekkel szép kis vagyont harcolt össze az ötletes szélhámos.

Megoldották az ángolnák ezeréves titkát

Kopenhága, 1941. december.

(MN) Két dán tudós, Moeller-Christensen és Bruun doktor tíz éves munkával megtalálták a kulcsot egy ósrégi biológiai probléma megoldására, mely már kétezer év óta makacsul ellenszegült minden megoldási kísérletnek. Annyi kutató közül elsőnek a két tudósna végre sikerült megállni a helyen az ángolnák szaporodásának kérdésére és ha még további kutatásra is szükség van, ez már inkább csak a titkok leleplezésének gyakorlati kiaknázására vonatkozik.

Eddig az ángolna fejlődésének első szakaszáról csak rendkívül keveset tudott a tudomány, ami meglehetősen érthető is, mert ezeknek az állatoknak gyerekcsobájá a nyugatindiai szigetektől északkeletre elterülő Saragossa-tenger mélyében, tehát csak alig hozzáférhető helyen fekszik. Ez az ángolnák ivási helye. A napvilágra hozott legkisebb ángolnák a Saragossa-tenger legnagyobb mélységeiből kerültek elő. Ángolna-tojásokat ezzel szemben ember még nem látott. Amint már régóta ismeretes, a lárvák mintegy kétfél év alatt hetven—nyolcvan milliméter nagyságot érnek el, majd a Golf-árammal a nyugateurópai partokra és a Földközi-tengerbe szállítatják magukat és itt teljesen átállszó, ugyanczevető nvegáingolnákká fejlődve, a parti vizekben és folyómedrekben ütnek tanyát. Az Európában található ángolnák mögött ilyenformán már legalább ötezer kilométeres utazás áll. Letűnik negyedik nyarán megváltoztatják színüket és sárgává válnak. Fejlődésüket 6—7 éves korukban fejezik be és ekkor megindulnak vissza ivási helyükre, a nyugatindiai tengerekre. Ezekről a vizekről, melyek olyan titokzatos vonzerőt gyakorolnak rájuk, többé sohasem tért vissza még ángolna.

Bruun és Moeller-Christensen doktor 1930-ban kezdte kísérleteit és hormon-preparátumokkal próbálták a nőstény ángolnától kiskikarni az ángolna szaporodásának titkát. Fáradhatatlan próbálgatással sikerült is megtalálniok azt a hormon-anyagot, melynek hatására az ángolnák részvörösre változtatták színüket. Ez az ángolnák mennyezői színe, amelyet a két dán tudós előit ember még nem látott. Hogy a feltevés helyes volt, azaz, hogy a részvörös ángolnákban hamarosan ángolna-tojásokat lehetett találni, kétségtelen bebizonyult. A két kutató kísérletei most arra irányulnak, hogy az ángolnák vizeknek a tojásoknak a kiérlelésére és lerakására készítsék. Ha ennek a feladatnak megoldása is sikerül nekik, az európai vizek ángolna-állományát minden bizonnyal jelentős mértékben lehetne emelni és kezdetét vehetné a tervszerű ángolnatenyésztés.

MECANO BANAT

ING. M. A. VAIDA VOEVOD TULAJDONOS

Főképviselet Timisoara III., Str. Odobescu 18

Alkatrészek ■ Kellékek ■ Javítóműhely

Telefon 12 50

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timisoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön bázhoz való kézbesítéssel együtt havonta 90.—
lei, negyedévre 270.— lei, félre 520.— lei és egész évre
1.000.— lei.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyár-
raknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes
előfizetési árij kétszerese.

A hajó története

egyidős az emberiség történelvével. Nagy volt az az első csónakról az uszó városokig és sokezer év kel-
lett hozzá, amíg az emberiség bejárta ezt a távolsá-
got. Nem tudjuk biztosan, melyik nép találta ki elő-
ször a hajózas mesterséget, valószínűleg több nép
jutott egyszerre arra a gondolatra, hogy a vizet hasz-
nálja fel közlekedési utnak. Nem az emberi számítás
volt a felhatalmolt ösztökélője, hanem a természetes
szükség. A vízjárművek építési anyaga ebben az idő-
ben egyedül a fa volt. A könnyen pusztuló anyag ham-
mar megsemmisült és így az ősi járművekben semmi
sem maradt ránk. Svájcban találtak az első ősi csóna-
kot, amely tizenegy méter hosszú volt. Ha vízjármű-
vek fejlődésén akarunk végigtekinteni, a ma is élő,
alacsony műveltségű népfajokhoz kell fordulni, mint-
hogy ezeknek életkörülményei megegyeznek az ősi-
népek kezdetleges műveltségével. A vad népek még
ma is a csónakok és tutajok legegyszerűbb formáit
használgatják. A tutaj legegyszerűsebb alakja a kő-
kuszidó, ahogy ezt a poinnézai szigeteken a gyerme-
kek alkalmazzák. Az öblös gyümölcsből többet össze-
kötnek, vízebe csúsztatás után ráfeksznek s evező és
kormányozóeszközül karjukat használják. Afrikában
a hottenották uszó szálfára telepednek és valóság-
gal faló módjára ülnek meg a szálfat, amikor keresz-
tüllovagolnak a folyam hátán. Ausztrália benszüllöt-
tei már elől hegyesre is faragják a falóvat, tehát ismer-
veleikben amolyan jutottak, hogy rájöttek: meny-
nyível könnyebben közlekedik a vizen az ékalakú,
mint a tompaorrú jármű. Az uszó szálfából alakul ki
a csónak olvaformán, hogy kivájták a szálfat és ez-
zel könnyebbé tették a uszóképeséget növelték. Meg-
felelő vágóeszköz hiányában sokhelyen kiégették a
szálfat és így látják el szükséges kiöblösödéssel. Ilyen
képpett csónakokat talált Columbus is Amerika őslakó-
itól, amikor első útja végén kikötött. Észak-
Amerika népközi őslakói fakéreg helyett marhabőrt
használtak. Helyenként hordozható gumicsónakokat
készítettek Anglia őslakói, a britek is.

— **Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a nemzetközi jogi kamara nagytanácsának tagja.** Bucu-
restből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes
miniszterelnököt, a nemzetközi jogi kamara román
tagozatának elnökét, Frank német birodalmi igaz-
ságügyi miniszter meghívta a kamara nagytanácsá-
nak tagjává. A román tagozat alelnökei Djuvara Mir-
cea egyetemi tanár, volt igazságügyi miniszter és
Otetelăseanu tanár, a bucarestii egyetem volt rektora.

— **Az állambiztonsági hivatal új vezérigazgatója.** Bucu-
restből jelenti a Rador: Diaconescu ezredes
megbízást kapott a sziguranavezerigazgatóság veze-
lésére. A sziguranavezerigazgatója Leoveanu tá-
bornok helyét veszi át. Mint a szaguranca delegált
alvezerigazgatója Stanescu Ioan bucarestii táblai
ügyész fog működni.

— **Iskolai étkezdé felavatása.** Bucuarestből jelen-
ti a Rador: Pénteken délelőtt tizenegy órakor Anto-
nescu Ion tábornagy-állanvezető hívesének jelenlé-
tében felavatták a Polizu elemi iskola étkezdéjét.

— **Kitüntetett német tengerészti. Berlinből jelen-
ti a Rador: A vezéri főhadiszállásról közlik, hogy
Hitler vezér, a német véderő legfőbb parancsnoka, a
Vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki Dethmers
fregattkapitányt, a Cormoran nevű német segédcir-
káló parancsnokát, aki — mint közöltük — december
3-án megmentette a „Sidney” nevű ausztráliai
cirkálót és ezenkívül betervezte tonna ellenséges ha-
jótörést is elűztesztett.**

— **Törökország és Palesztina között megszünt a légi közlekedés.** Adanából jelenti a Német Távirati
Iroda: Törökország és Palesztina között további in-
tézkedés felfüggesztették a légi forgalmat.

— **POLGÁROK, IGYEKEZZÉTEK MEGTENNI KÖTELESSÉGETEKET** az ország iránt, mint aho-
gyan a katonák a harcúterén megteszik: **Jegyezzétek**
visszatérési kölesönt!

— **Nagy veszteségük van az újzélandi csapatok-
nak Északafrikában.** Amszterdamból jelenti a Német
Távirati Iroda: A brit hírszolgálat beszámol Wavell
tábornoknak Churchillhez intézett táviratáról, amely
szerint Északafrikában az újzélandi csapatok nagy
vesztéseget szenvedtek.

— **Bulgáriában megszünt a gépköcsi forgalom.**
Szófiából jelenti a Stefani-iroda: December 8-tól
kezdve Bulgáriában megszüntették a gépköcsi for-
galmat.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, spe-
hajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírak.** Székreke-
dés, bérlényhesség, rossz emésztés, gyomoror-
lás, fejfájás, gyomor- és bélgyulladásnál tel-
jes gyógyulást nyújt. **Egy doboz ára 30 lei.** Min-
den városi és vidéki gyógyszerésztárban és áro-
gériában kapható.

— **Tilos az ellenségtől zsákmányolt fegyvert az
ország belsejébe hozni.** Bucuarestből jelenti a Rador:
Értesülések szerint a Pruton nyugati irányban átkelt
katonák közül többen nem vettek tudomást a főhadis-
zállás 1941 szeptember 8-án kelt 6541 számú közle-
ményéről, amely szerint tilos az ellenségtől zsák-
mányolt fegyverrel és lőszerrel az ország belsejébe men-
ni. Ezzel kapcsolatban felhívják azokat a személye-
ket, akiknek ilyen eredetű fegyver van birtokában,
hogy harminc napon belül szolgáltatassák be Bucu-
restben a rendőrkörletnek, falvakon a c. törzségen.
Aki nem a határidő lejártá után is találunk fegyvert,
azokkal szemben a hivatalos lap 1941 február 6-iki
31. számában megjelent 236. számú rendelettörvény
első szakaszának a) bekezdése értelmében járnak el.

— **Adomány.** A Dr. Kakuk csecsemőgondozó
közvetlen. Virág Nándor, Lorrin, 500 lei adomá-
nyozott.

Stojkovits József

fényképezési műterme.

Uj helyisége: Arad, Bul. Reg. Maria 10.

M. v. z. i. gyermek felvételek

— **A timisoarai adóbizottságok elnökei.** A timi-
soarai háztulajdonosok egyesületétől nyert értesülés
szerint a Timisoaran működő adóbizottságok elnökei
a következő adóellenőrök: A kettes számú bizottság
elnöke Soie Cornel dr., a négyes számú bizottsága
Ene Dumitru, a hetes számú bizottsága Gayran Ioan,
a nyolcas számú bizottsága Nicolai Marin, a tizen-
kettes számú bizottsága Turcanovic Vladimir, a tizen-
hármass számú bizottsága Carcu Ioan, a tizenné-
gyes számú bizottsága Sterp B. Ioan, a tizenötös szá-
mú bizottsága Rosca Gheorghe és a tizennyolcas szá-
mú bizottsága Margarit Zamfir. A háztulajdonosok
képviselői a bizottságokban a következők: Isac Ioan,
Bogdan Anton, Docea Vasile, Popa Iosif, Munteanu
Gheorghe, Lintia Dionisie, Malata Petru, Hubert
Mátyás és Mihailovic Lazar. A hiányzó bizottságok
összetételét hétfőn közlik.

— **Kukorica és szappan szétosztása Deván.** Deván
megkezdtek a kukorica és szappan szétosztását.
Minden család huszonkét kiló kukoricát kap kilón-
ként tizenhárom leies áron. A Voisian-cég ezenkívül
a lisztjegy alapján a nála bejegyzett vevőknek egy
darab szappant oszt szét, negyvenkét leies áron. A
hétnél több családtagot számláló családok két darab
szappant kapnak.

„OGLINDA”

üveg feldolgozó üzem

Tükrök, csiszolt és matt
mintásüvegek, I. a kivételben

Arad, Strada Episcopiei 48 sz.

(volt Consistoriului 42) Tele on 14-17

— **Farkascorda garanzálkodása Riscá község-
ben.** A hunedoaramegyei Riscá községbe fényes nap-
pelt farkascorda tört be és a fenevadak az egyik
gazda udvarán számos juhot széttevétek. Az ordas-
kat csak nehezen tudták a községből kiűzni.

A karácsonyi ünnepek előtt

Kedves kötelességünknek tesszünk eleget, amikor nagy
gonddal kiválasztjuk azt a tárgyat, amivel hozzátar-
tozóinkat meg akarjuk ajándékozni. Az ajándéktárgyak ki-
választása az idén különösen nagy gondot okoz, részben
az áruk emelkedése, részben pedig egyes cikkek nélkülö-
zése miatt.

Arad egyik népszerű divatruháza, az **I. MOTIU**-cég,
ragaszkodik a jobb időkhöz bevezetett rendszerhez, az
idén is nagy karácsonyi vásárt rendez, hogy alkalmat
nyújthasson a legcélszerűbb cikkeket beszerezni. A
Motiu-cég nagy gondot fordított erre a vásárra és már
hónapokkal ezelőtt sietett az ajándéknak alkalmas anya-
gokat beszerezni, hogy azok nemcsak minőségben, ha-
nem áron is, a közönség megelégedését szolgálhassák. A
karácsonyi vásár már hétfőn kezdődik és egészen bizo-
nyos, hogy mint eddig is, minden évben, így az idén is ál-
talanos érdeklődéssel nézhet.

— **A volt délszláv kormány kétszínűsége.**
Triesztből jelenti a Stefani-iroda: A trieszti állam-
védelmi bíróság előtt folyó terrorista-ügyben az elnök
felolvasott egy titkos iratsumót, amelyet a belgrádi
volt hadügyminiszteriumban találtak. Az iratokból
kiderül, hogy a volt délszláv kormány jóval a háború
kitörése előtt megbízást adott ezeknek a terroris-
táknak „ötödik oszlop” létesítésére.

— **Szerencsétlenség a malomban.** Boanta Petru
ötven éves hunedoaramegyei Petrila községbeli
gazda kabátját a malomban elkapta az egyik kerék.
A gazda a kerék alá került, amely megöltte.

Weisz Mihály

szabóságát megnyitotta

ARAD, strada J. Petrian 3 sz. alatt
(volt Strada Brancovici)

— **Légoltalmi tanfolyamokat rendeznek Török-
országban.** Isztambulból jelenti a Német Távirati
Iroda: A török belügyminiszterium elhatározta, hogy
férfiak és nők részére kötelező légoltalmi tanfolya-
mokat rendez.

— **Hunedoarai asszony hirtelen halála.** Schürger
János hunedoarai nyugdíjas hatvan éves felesége a
templomból igyekezett hazafelé, amikor rosszullett
és utközben meghalt. A megállapítások szerint ha-
lálát szívizélhűdés okozta. Halálát a Schürger-
és Stampf-, valamint a devai Kletz-családok gyászolják.

— **Ellopták a gépsziját.** Eddig még ismeretlen
tettesek, felkészítve az ajtót, behatoltak Copos Iuliu
bradi malmba, ahonnan ellopták a negyven ezer lei
értékű gépsziját.

— **Felakasztotta magát.** Blagut Marina Lucai
bradi lakos öngyilkossági szándékkal felakasztotta
magát és meghalt. Tetteinek okát nem ismerik.

Jegyzedőnök s jegyellenőrök a

Forum-Mezgoba

Arad, felvétetnek

— **Zsidók és a zsidó hitközségek számára előírt
kötelezettségek végrehajtási határidejének megúsz-
szabítására.** Bucuarestből jelenti a Rador: A hivatalos
lap december 5-iki számában rendelettörvény jelent
meg, mely szerint a zsidók és a zsidó hitközségek
számára az október 21-én megjelent 251. számú hi-
vatalos lapban közölt 2009. számú rendelettörvény
által előírt kötelezettségek végrehajtásának hatá-
ridéjét december 16-ig bezárólag meghosszabbítják a
rendelet törvény által előírt feltételek és módzatok
szerint.

— **A szengáz tragédiát okozott.** Nan N. devai
vasúti kalauz felesége ki akarta szárítani egyik szo-
bájának frissen meszelt falait és ezért a szoba köze-
pére egy edényben égő faszenet tett, majd bezárta az
ajtót és lefeküdt a másik szobában. Ejszaka a gázok
az ajtó résén keresztül beszivárogtak abba a szobába,
ahol az asszony tizenkét éves fiával együtt aludt.
Mindketten elvesztették eszméletüket és így találta
meg őket másnap a vasúti kalauz. Amikor betekin-
tett az ajtókon keresztül a szobába, mindketten moz-
gatlannul feküdtek és hiába dörömbölt, nem nyi-
tottak ajtót. Erre felkészítette az ajtót és behatolt a
szobába, majd orvost hívott, aki azonban csak az
asszonyt tudta magához téríteni. A kisfiú már ha-
lott volt.

Oláh M. női szabó hazaérkezett, Arad, Bulevard Regina Maria 9, etaj 1.

— **A TÉLI SEGÉLY támogatása:** keresztény felekezati kötelesség. Aki a téli segély nemes és áldozatos munkáját adományaival támogatja, hozzájárulásával a közös célért folytatott küzdelem győzelmét segíti elő.

— **Törökország külpolitikája nem változik.** Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: Az ankarai rádió közlése szerint török parlamenti körökben kiemelik, hogy az Egyesült Államok ama elhatározása, hogy Törökországnak a „bérbeadási és kölcsönzési” törvény alapján szállít fegyvereket és hadianyagot, semmiképp sem jelenti Törökország külpolitikájának módosítását. Törökország külpolitikáját világosan megjelölték és az nem változik. (Rador.)

— **Guido Landra az olasz tanár előadása Aradon.** Az aradi olasz Kulturintézet előadásainak sorozatát Guido Landra professzor, a fasizta párt központi előadója nyitja meg hét fön este hét órakor a Moise Nicoara fiuliceum-disztermében tartandó előadásával. A tudós professzor olasz nyelvű előadása keretében a fajtudományról beszél. Az előadásra a belépés díjtalan. Meghívó a Déli Hír aradi szerkesztőjénél is igényelhető és átvehető (Eminescu-utca 8 szám alatt) hétfőn délelőtt 9—11 és délután 3—6 között.

— **A betegsegélyző pénztár nyugdíjasainak figyelmébe.** Az aradi betegsegélyző pénztár közli az aradi és beiusi betegsegélyzők körzetében lakó és a betegsegélyzőhöz tartozó nyugdíjasokkal, hogy címüket (helység, utca, házzám) mielőbb közöljék a betegsegélyzővel, mert illetményüket a jövőben postautalvánnyal lakásukon kézbesítik. Aki nem közli címét, kiteszi magát annak, hogy a nyugdíjat nem kapja meg a pontos időben.

Legideálisabb arszépitő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arccrém. esteli és nappali használatra. Egy téglai ára 70 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 70 lei, GENIUS-szappan 70 lei, FÖLDES GYÓGYSZERTAR, ARAD.

— **Mozielőadások aradi munkásoknak.** A munkügyi minisztérium mozi-karavánja ismét Aradon tartózkodik és a munkakamara disztermében, Carol-körút 19. szám alatt, előadásokat tart a munkásság részére. Az első filmet szombaton este pergették, ma, vasárnap négy előadás lesz, délután 3, 5 és este 7, valamint 9 órakor. Kedden és szerdán délután 5, 7 és 9 órakor lesz előadás. Egy belépőjegy ára 10 lei és azt előre a munkügyi felügyelőségénél lehet megváltani, Carol-körút 19. szám alatt, földszint jobbra.

— **Bolszevistacellenes kiállítás Budapestén.** Budapestről jelentik, hogy a magyar fővárosban bolszevistacellenes kiállítás nyílt meg. A kiállítást Bárdossy László magyar miniszterelnök nyitotta meg.

— **Aradi zsidók figyelmébe.** Felhívjuk még egyszer az Aradon lakó zsidók és a ruhabezolgáltatási törvény szerint beszoolgáltatásra kötelezett zsidó származásúak figyelmét a törvény rendelkezéseire azzal, hogy az átvételt néhány napon belül beszüntetjük és az esetleges mulasztások következményeit kizárólag azok viselik, akik a törvény rendelkezéseinek nem tettek eleget. Az aradi nyugati szertartású zsidó hitközség.

— **Az aradi reformátusok ádventi vallásos ünnepéje.** Megirtuk, hogy ma, vasárnap délután négy órai kezdettel vallásos ünnepély lesz az aradi belvárosi református templomban. Az ádventi ünnepély műsora a következő: Gyülekezeti ének: 76. dicséret, utána imádkozik és bibliát olvas Tarnóczy Lajos lelkész, majd Szilágyi Sándor pancotai református lelkész Várad-e az Ur Jézus Krisztust? címmel előadást tart. Orgonaszólvál Bogdány István zenetanár szerepel a műsor keretében, majd Turay Anna Szabolcska Mihály: Adventben című költeményét adja elő. Sradella Templomi Áriáját Hajós Imrécé-Gábor Györgyi énekl, orgonán kíséri Bogdány István zenetanár. Jakab Ödön: Az irtalom című versét Szilágyi Sándor lelkész szavalja, majd Kovács Zoltán vallásos tanár imádsága és áldása után Gyülekezeti ének: 77. dicséret zárja be a műsort. Az ünnepély pontos időben kezdődik.

— **Orvosi hír.** Dr. Kurjatko Endre orvos és fogorvos rendel Aradon, Calea Saguna 31. sz. alatt d. u. 2—4-ig.

— **Felhívás.** A Timisoara-erzsébetvárosi római katolikus plébániahivatal a nemzetvédelmi minisztérium 23008/1941. november 27-én kiadott rendelete értelmében értesíti a Timisoaran lakó összes római katolikus vallású és a rendeltörvény szerint ruhaleadásra kötelezett zsidó származású egyéneket, hogy az előírt ruhaneműt a pénzügyigazgatóság által kiállított bizonylattal és keresztlevéllel együtt az erzsébetvárosi római katolikus plébániahivatalban (Ul. Vilhelm Mühle-utca 4) december 8-án és 9-én délelőtt 9—12-ig és délután 3—6 óráig adták át. A római katolikus vallású érdekeltek, akik a törvényt már becsatlaltatták a zsidó hitközség irodájába, jelentkezzenek az átráfeli elismertetéssel és keresztlevéllel együtt a plébániahivatalban.

BUTOROK elsőrendű kivitelben.
HÁRÓ FÉRFI ÉS KÖRÖMÉRI
SZOBOR, nagy váz és 326 b n
M báletsky Sándor
műbutorasztalónál, Arad, Bul. Reg. Ferdinand
15 (Lutneranus templommal szemben)

— **Gyilkosság Guttenbrunban.** Guttenbrun község csendőrsége jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Popan Guzman béréslegény agyonszúrta a gazdáját, a 45 éves Vencea Antont. A vizsgálat szerint a két férfi valamin összeveszett és a bérés zsenkésével halálos szurást ejtett gazdáján. A gyilkossá vált szolgát bekísérik az aradi ügyészségre.

— **Mikor önállósítják magukat a csirkék?** Ha a fiatal csirkék 7—8 hetesek, akkor a családi kapocs meglazul közöttük és a tyúk között. A tyúk végül is csőrével csipkedi el magától csirkéit. A kiscsirkék egy darabig még tyúk nélkül is együtt maradnak. Közöttük kialakult már egy valódi rangsor. Vannak csirkék, melyek zsarnokoskodnak, testvéreik fölött és azok nem is mernek védekezni az ilyen zsarnokok ellen. Minél kevesebb csirkét vezet egy tyúk, annál tovább tartja, türi meg őket maga mellett, annál szorosabb az összetartás anya és gyermekei között. Ha pedig csak egy kiscsirkét vezet, akkor azt erővel nem üzi el magától, hanem még akkor is vele jár, mikor az már tojócsirkét tojik.

A Romániai Magyar Népkeözösség hivatalos közleményei

A Romániai Magyar Népkeözösség bucurestii főtikársága felkéri a Népkeözösség tagjait, hogy a bucurestii irodához saját érdeklükben kizárólag csak a megyei szervezetek útján forduljanak.

Szeplőtelen fogantatás ünnepe

December 8-án, hétfőn a katolikus egyház a Szeplőtelen fogantatás ünnepét üli. A kedves Boldogasszony ünnepe ez, amelyet ugyancsak a múlt században rendeltek el kötelezően a világ egyházában, de amelynek értelmét és lényegét a hívő lélek a századok során mindig ismerte és elismerte. Régi kódexeinkben nem egy helyen dicsőítik a Szeplőtelen Szüzanyát, számos helyen régi, patinás, viharvert szobrok ábrázolják. Timisoaran is van ilyen, csaknem kétszáz éves kedves, megkapó szobor, keletkezési korát is hirdető: Rokokó Mária. Csillagkoszorúval a fején, liliummal a kezében és lábai alatt tehetetlenül a kigyó. A december 8-iki Mária-ünnepen a katolikus templomokban mindenütt ünnepi istentiszteletet tartanak és a vasárnapi istentisztelet sorrend érvényes.

— **Toyo japán miniszterelnök hétfőn nyilatkozik a japán—amerikai megbeszélésekről.** Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: December nyolcadikán, hétfőn Toyo japán miniszterelnök beszédet mond a japán—amerikai tárgyalásokról. Beszédét a nemzetszolgálati szervezet központi tanácsülésén tartja. Híre jár, hogy ezalkalommal a japán politikai élet több vezetője is felszólal, Toyo külügyminiszterrel az élen. (Rador.)

— **Leugrott a második emeletéről és szörnyethalt.** Az aradi Regele Ferdinand ut 15 számú ház lakói az elmúlt este 11 óra tájban zuhanással, sikoltásra lettek figyelmesek. A bérház lakói azonnal kirohantak az udvarra és megdöbbenve látták, hogy az udvar kövezetén, vértócsában egy férfi fekszik. Hamarosan megállapítást nyert, hogy Medegiu Efreim 55 éves constantai származású férfi, aki a házban lakott, öngyilkossági szándékkal leugrott az épület második emeletéről és szörnyethalt. Az 55 éves férfi, aki apósa volt Vértés aradi rádiókereskedőnek, a rendőrség megállapítása szerint ideggyógykezelést és tétét is valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el.

— **Orvosi hír.** Dr. Duschnitz szemorvos rendel 10—12-ig, d. u. 4—6-ig. Arad, Str. Crişan 6. Telefon 14—41.

— **Munkatáborba szállított aradiak.** Az aradi rendőrség munkatáborba szállította Macean Elena, Ioan Gorun utca 3 szám, Klein Ilona Sf. Gheorghe utca 30 szám és özvegy Timár Mihályné, Vasile Nicoara utca 5 szám alatti lakost, mert az aradi piacon, mint árusok csaltak a méreggel.

— **Ártalmatlanná tett arad-hegyaljai betörők.** Az utóbbi hetekben az arad-hegyaljai Pancota községben sorozatos betöréses lopások történtek és az ismeretlen tettesek üzleteket, lakásokat fosztottak ki. A csendőrségnek sikerült lelepleznie a tetteseket: Antal Lajos 21 éves, Novac Augustin 19 éves és Novac Iacob 22 éves községbeli legények személyében. Az ártalmatlanná tett fiatalemberek Piktör Fidéi családját rabolták ki, ahonnan 17 órást és egyéb árut loptak, ezenkívül kifosztották Laza Gheorghe borkereskedő üzletét, ahonnan 74.000 lei értékű különböző bórúrt vitték magukkal. Betörték Lascu Stefan fűszerboltjába is, ahonnan 30.000 lei értékben loptak árut. Mindhármukat beszállították az aradi ügyészségre.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, december 7-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti-utca és Consistoriului-utca sarok), Janka (a betegsegélyzővel szemben) és Weisz (Avram Iancu-tér).

Hétfőn, december 8-án Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Kárpáti (a villamos állomással szemben), Földes (Eminescu-utca) és Rozsnyai (Avram Iancu-tér).

Mozi

Vasárnap és hétfőn a mozik műsora Aradon a következő: Forum: A holnap hajósai — A régi jó Newyork (amerikai film).

Olesó esillárok
ELECTRICA cégnél, Arad
Arada, Eminescu-utca, Tel. 17

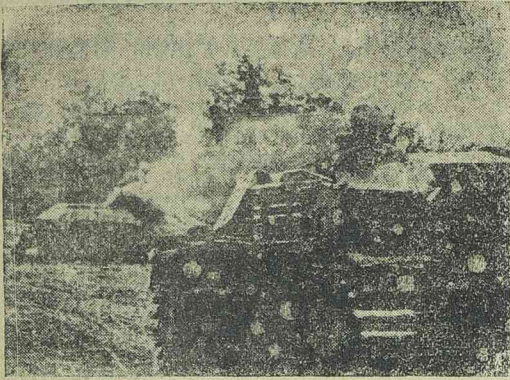
CORSO (ARAD) Előadások 3, 5, 7'15 és 9'15-kor
Tel. 23-64 Délelőt 11'30-kor matiné

A szezon legnagyobb zenei és filmművészi élménye. — **PUCINI** hálhatatlan remekművének gyönyörűen sikerült filmváltozata, az olasz filmgyártás, ének és színjátszó művészet leghatalmasabb alkotása:

TOSCA

A főszerepekben: **IMPERIO ARGENTINA** és a **MILANOI SCALA** legnagyobb művészei és zenekara

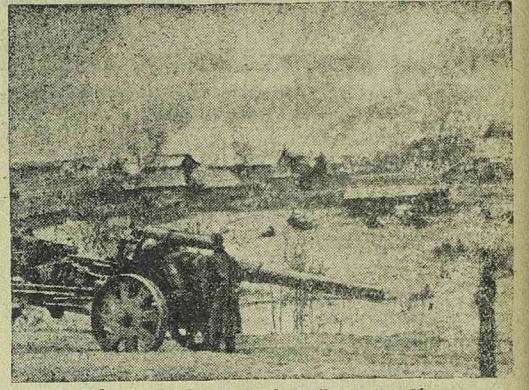
A legújabb ONC- és UFA-hiradók a legaktuálisabb háborus eseményekkel. Tökéletes hangleadása a TOSCA gyönyörű melódijának. — Az előadás még nagyobb élményekkel vár.

A német tank rövid küzdelem után felgyújtotta az ellenséges páncélkocsit

Timocsenko szovjet marsall szétlőtt főhadiszállását

Német nehéz tüzérség előrenyomulása egy felgyújtott szovjet falu mellett

KÖZGAZDASÁG

Uj árellenőrző testületet létesítenek

A társadalomsegélyző bizottság vette át a bucarestii ékezőket
A közellátási minisztertanács ülése

Bucurestiből jelenti a Rador: December 4-én délután közellátási minisztertanács volt Antonescu Ion tábornagy-államvezető elnökletével. Az ülésen résztvett Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes, Popescu Dumitru tábornok belügy-, Sichițiu tábornok földművelésügyi és Marinescu Ion nemzetgazdasági miniszter, Pana Aurel földművelésügyi és Constantin Constantin tábornok katonai és polgári ellátási államtitkár, Florescu Constantin tábornok Bucuresti főpolgármestere, Ottulescu Alexandru, a nemzeti bank kormányzója, Minescu Gheorghe, a nemzeti szövetkezeti intézet vezérigazgatója és Sireteanu ezredes, a hadsereg intendánturájának igazgatója.

Constantin Constantin tábornok katonai és polgári ellátási államtitkár ismertette a közellátási tanácsal azokat az intézkedéseket, amelyeket az egyes megyék burgonya és kukorica készletéhez mérten a buzafovasztás korlátozása érdekében hozott.

Antonescu Ion tábornagy-államvezető intézkedett, hogy a nemzetgazdasági és nemzetvédelmi minisz-

terium, valamint a főváros ellenőrző testületét oszlassák fel.

Helyébe meghatározott számú bíró, tanár és tanító kap megbízást az ellenőrzésre, amelyért külön díjazás jár.

Florescu Constantin tábornok, Bucuresti főpolgármestere közölte a közellátási tanácsal, hogy a fővárost bőségesen ellátták zöldségfélével. A főpolgármester kérte, hogy az élelmiszerek szétosztásánál és az árak tekintetében gyakoroljanak ellenőrzést.

A tábornagy-államvezető felszólalásában kiemelte azokat az érdemeket, amelyeket a társadalomsegélyző bizottság szerzett a szegény gyermekek segélyezése terén.

Az egyesület Bucurestiben jelenleg huszezer gyermeket élelmez a „Téli Segély” keretében.

Elrendelte az államvezető, hogy a kivételesen szép eredmények láttára a főváros kezelésében levő összes étkezdék minden vagyonukkal együtt a társadalomsegélyző bizottság kezelésébe menjenek át.

CFR-ALKALMAZOTTAK ÉS NYUGDIASOK SZENELLÁTÁSA. A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a vasúti alkalmazottak és nyugdíjasok, amennyiben különféle okokból nem tudták bejelenteni igényüket a tüzelőfára, a vasúti szénraktárakból ennek megfelelő mennyiségű szenet kaphatnak.

Róma—Bucuresti repülőgépjárat indul. Az „Ala Littoria” olasz repülőársaság tervbevette a Róma—Brindisi—Tirana—Szaloniki—Szófia—Bucuresti közötti repülőjárat újbóli megindítását.

Kilenevenmillió leies póthitel a minisztériumoknak. Törvényrendelettel 90 millió 794 ezer 300 lei összegben a pénzügy-, belügy-, igazságügy-, földművelésügyi, munkaügyi, nemzetvédelmi, közmunkaügyi és nemzetnevelési, valamint a románosítási államtitkárság javára újabb pót- és rendkívüli hitel nyitottak.

Nemzetvédelmi illetékbélyegek árusítása. A pénzügyminisztérium közli, hogy a negyven lei és ezen felüli névértékű négy százalékos nemzetvédelmi illetékbélyegből fél- és negyed iveket is árusítanak. Negyszáz leien felüli névértékű bélyegeknél bármilyen számú bélyeget adnak. A legkisebb mennyiség azonban nem lehet kevesebb tíz darabnál, illetve ennek többszörösénél.

Növelik a munkaidőt Bulgáriában. A bolgár nemzetgazdasági minisztérium elhatározta, hogy a bányá-, malom- és dohányipari munkások munkaidőjét két órával felemeli.

Szakszerű javítások
Villanyszerelések
Motorszerelések

I. STARCIEVICI

ELECTROTECHNIKUS és VILLANYSZERELŐ
Arad, Strada Eminescu 8. Telefon 17-11

Nagyszabású terv Bulgária elektrifikálására. A bolgár közmunkaügyi miniszter tervet dolgozott ki az ország elektrifikálására. Eszerint a terv végrehajtása tizenöt év alatt menne végbe és azt két milliárd háromszázmillió kilóvatt árammal tudnák megvalósítani. Ez azt jelenti, hogy minden személyre évi száz-nyelvovan kilóvatt fovasztás jutna.

ÓRÁK ÉKSZEREK
REITER JÁNOS

legelőbbak

órásüzletében

Timisoara IV., S'r. Vacarescu 29 (Ba' omfi-plac)
Javítások éves időtállás mellett. Pontos kiszorolás!

Hivatalos devizárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195. svájci frank 43.76—45.49. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60. szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 28.50—27. dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz líra 9.50—9.50 léva 1.60—1.68, Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

DECEMBER 9:

Részvények névlegesítésének benyújtási határideje.

DECEMBER 10:

Kertészek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ocskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

Lakbérleti szerződések illekeztetésének határideje.

A mezőgazdasági birtokok és beépített illekek utáni adóvallomások benyújtása lejár.

Rádió

VASÁRNAP, DECEMBER 7.

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 9.30 Istenisztelet közvetítése. 11 Szimfonikus hangverseny. 12.30 A hangverseny folytatása. 13.15 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.40 A falu órája. 16.40 Munkásműsor. 17.30 Gyermekekfelőra. 18 Eladás. 18.20 Szindarab előadása. 19.30 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. sport. 20.15 Háborus krónika. 20.30 Mozart-hangverseny 22.10 Hírek. 22.30 Hanglemezek. 23 Hangverseny.

Radio Romania: 12.30 Hanglemezek. 12.50 Katonaóra. A továbbiakban azonos Bucuresti műsorával.

Radio Moldova: 9.30 Istenisztelet közvetítése 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemezek. 18.30 Hangverseny. 19.15 Enek. 19.40 Hanglemezek. 20 Román zene. 20.30 Hírek. 20.40 Hanglemezek. 21 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Jazz-zene.

Rövidhullámu román adó: 21.35 Olasz nyelvű hírek. 21.45 Hanglemezek. 22 Német nyelvű adás hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 22.40 Francia nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás. 23 Hangverseny.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9.00 Unitárius istentisztelet. 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd 11.15 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Ifjúsági félóra 12.45 Zenekari hangverseny. Közben 13.00 Papp Jenő rádiókrónikája. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.00 Mezőgazdasági előadás. 15.45 Szórakoztató zene. 16.40 Mezőgazdasági előadás. 17.00 Hírek. 17.20 A MOVE szép-művészek tarka délutánja. 18.10 Indulók. 18.40 Felolvasás. 19.00 Hírek. 19.20 Zongorahangverseny. 19.45 Sport hangképek, Sporteredmények. 20.15 Harsányi Zsolt előadása. 20.35 Régi hangosfilmek kedvelt dalai. 21.40 Hírek. 22.10 Mikrofon-bál. 23.00 Idegennyelvű hírek. 24.00 Hírek.

HÉTFŐ, DECEMBER 8.

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12 Mandolinzenekar hangversenye. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.05 Hangverseny. 19.15 Kamarazene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. sport. 20.15 Nők negyedórája. 20.30 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Hangverseny. 22 Hírek. 22.20 Zongorahangverseny. 23 Hanglemezek.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Filmzene. 14 Hírek. 14.20 Szórakoztató zene. 18.30 Román zene. 19 Előadás. 19.15 Hanglemezek. 19.40 Operarészletek. 20.30 Hírek. 20.40 Karének. 21.20 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Könnyű zene

Rövidhullámu román adó: 21.35 Olasz nyelvű hírek. 21.45 Hanglemezek. 22 Német nyelvű adás, hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 22.40 Francia nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás. 23 Hanglemezek.

Budapest I. 8.00 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd Szombathelyről. 11.25 Görög katolikus istentisztelet. 12.15 Az operaház zenekarának hangversenye. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.00 Előadás. 15.15 Előadás zenével. 16.25 Előadás. 16.50 Operarészlet. 17.00 Hírek. 17.20 Cigányzene 17.55 Bohózat előadása. 18.25 Felolvasás. 19.00 Hírek. 19.20 Revürészletek. 20.10 Elbeszélés. 20.40 A bécsi Mozart ünnepés közvetítése. 21.40 Hírek. 22.10 Szalonötös. 22.55 Táncclemezek. 23.00 Idegennyelvű hírek. 23.45 Hanglemezek. 24.00 Hírek.

SPORTÉSEMÉNYEK

Budapesti testnevelő tanár tanította meg sportolni a görögöket

Sokan kételkedve olvassák majd ezt a címet: A görögöket kellett megtanítani sportolni? Hiszen mindenki tisztában van azzal, hogy a modern atlétika klasszikus őshazája éppen Görögország. Pedig így van! Szimicsák Ottó, budapesti testnevelő tanár két évvel ezelőre a losangelesi olimpia előtt — azért vitték Athénbe, hogy készítse elő a görög atlétákat az olimpiára. Azóta ott maradt. Megteremtette a nagy görög sportéletet, még sielni is megtanította a görögöket a — Parnasszuson és az Olymposzon. Mindennél érdekesebb, ha ő maga mondja el görögországi sportpályafutásának történetét:

— Rangelsőként végeztem 1930-ban a Testnevelési Főiskolán Budapesten. A görög olimpiai bizottság a Testnevelési Tanácstól szakembert kért a görög atléták losangelesi előkészítésére, amihez két esztendő állott rendelkezésre. Szukváthy Imre, a Testnevelési Főiskola igazgatója megkérdezett: volna-e kedvem lemenni Görögországba. Soha életemben nem vágytam külföldre, próbaképpen nekivágtam és — ittragadtam.

— Szívesen jöttem, mert azt hittem, hogy Görögországban a klasszikus sportok hazájában tornanadrágban gerellyel sétálnak az ifjak. Nagyon tévedtem, mert számottevő atlétika, számottevő sportpályák nem voltak, egészen előről kellett kezdeni mindent.

— Még a versenybírók sem voltak akkor — folytatja a nagyszerű magyar tanárember — erős munkába telt, mire megindulhattunk.

— 1932-ben azután megjavítottuk a csucseredményeket, mire szerződést kötöttek velem újabb négy esztendőre. 1934-ben lehoztam a magyar atlétaválogatottat, melyből már négy számot nyertünk.

— Nemzetközi versenyekbe kezdtünk, megvertük a svájciakat, az egyiptomiakat, majd a Balkánolimpiát minden esztendőben megnyertük. A görög csucseredményeket állandóan javítgatjuk. 1936-ban a berlini olimpián először helyezéssel jutottunk.

— 1936 után azután egész Görögországban megindult a fiatalság testedzése. György király visszatérte után Mexatás létrehozta az órasz balillaszervezetéhez hasonló görög falangista szervezetet, amely a legfőbb technikai szervezet volt a sportmozgalomban a fiataliságnak. Az eredmény az, hogy egy csomó kerületi verseny után a

klasszikus időkre emlékeztető sportversenyeket láthatott Görögország népe a gyönyörű athéni stadionban az ifjúsági bajnokok vetélkedésén. Az athéni országos atlétikai versenyeken évente az ország minden részéből 2000 ifjúsági bajnok vett részt. Ma az atlétika tömegsport, nemzeti sport Görögországban és egyre kiválóbb atlétaanyag kerül elő a rendszeres sportnevelés során.

A magyar sporttanár ezer és ezer előadáson lelkesítette a görögöket, megfordult Görögország valamennyi városában, falujában. Ma már annyira előre van munkájában hogy esztendőnként husz új edzőt nevel, akik átveszik oktatási módszerét és munkáját tovább folytatják. Kétszer kitüntették magas állami elismeréssel, igen jó viszonyban volt Pál főherceggel, akivel hosszabb situ-rákat is tett.

— Magam is azt hittem, amikor idekerültem, hogy elbucszhatok legkedvesebb sportomtól, a sieléstől. Hát kiderült, hogy a magas görög hegyeken, az Olymposzon, a Parnasszuson, a macedón hegységeken és év öt hónapjában van hó. Nekivágtam a hegyeknek siléccel. Én voltam az első sielő Görögországban és — ma már tizenöt menedékház van a hegyekben a sielők számára.

Ezenként megrendezik a görög sibajnokságokat, már százötven résztvevő indul egy-egy versenyen. És — mint mondja — számottevő sítelhetségei vannak.

— Ki hinné, hogy Athéntől kétórál távolságra, izzasztó nyárból elindulva a hegyekben nagyszerű sport-hó van?

A fiatal magyar testnevelő tanár az első ember a világon, aki Zeus trónjára feljutott a rendkívül nehéz terepen siléccel. Azóta már három görög sibajnok feljutott az irdatlan magasságra.

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre, válogatok. Levelezőlap érdeklődésre vála zolok. Timisoara III., Strada Rusu 11. anu 2 sz.

GYERMEKFELVÉTELEK

0.100 és a műteremében

Portrék

művészi kivitelben
Jalányos áron készülnek

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

Timisoara I., Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34-30

Sport hírek mindezenfelől

A dán ökölvívók Stuttgartban is szerepeltek és az ottani válogatott együttesől 9:7 arányú vereséget szenvedtek.

A spanyol labdarugó bajnokság állása:

Celta	7	5	2	0	15	5	12
At. etic Aviarion	7	5	2	0	21	9	12
Sevilla	7	4	2	0	21	9	10
Valencia	7	4	1	2	18	12	9
Espanol	7	4	1	2	18	12	9
Atlético B.	7	3	2	2	13	12	8
D. Courna	7	4	0	3	11	8	8
Madrid	7	3	1	3	14	13	7
Alicante	7	2	3	2	17	21	7
Castellon	7	2	2	3	15	16	6
Barcelona	7	1	1	5	15	21	3
R. Sociedad	7	1	1	5	7	21	3
Ovideo	7	0	2	5	11	28	2
Granada	7	0	2	5	6	19	2

Ma Boroszlóban szerepel a szlovák labdarugó válogatott, ahol a németek vendége lesz. A szlovák együttes összeállítás az: Gogol — Vanák, Ujváry — Bíró, Pobrucky, Radó — Bolesek, Jukovics, Földes, Kuhár, Visoczky.

A VÖRÖS POKOL

Anna Grigorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban.

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

97

Anna Grigorovna szerencsére észrevette néma figyelmeztetésemet és így felelt:

— Az ápolónő taveris, majd megmutatja a fiadat, Alexej Nikolájevics.

Az ápolónő az ágy melletti kicsiny bölcsebből máris kiemelt egy filanell-takaróba bugyolált apró élelényt és felém nyújtotta:

— Itt a fia, taveris.

A rózsás kicsi arcoskából, amelyen máris látható volt az Anna Grigorovnához való nagy hasonlóság, két édes, szép szem nézett rám kíváncsian.

Közönyösen kellett visszazénnem rá, nem szoríthattam a szívemhez és nem boríthattam el csókajaimmal. Ehelyett ezt a hazugságot kellett a számon kiejtenem:

— Derék, erős kis taveris, remélem, hogy a Szovjet majd hasznát veszi, mire felnő.

Ehelyett természetesen azt reméltem már akkor is, hogy a Szovjet már csak mint gonosz licércáalom fog emlékeinkben élni, mire a fiam felnő.

Az első látogatásnak hamarosan vége volt.

Ezentul naponta látogattam el a szülészeti intézetbe a feleségemhez. Sohasem tudtunk még csak egy percet is egyedül lenni. Így én őt mindig csak Olga Nikodémovának szólíthattam, a feleségem viszont csak Alexej Nikolájevicsnak hívott, pedig az ajkunkon ott lebegett mindenkor igazi nevünk, Anna Grigorovna és Pjotr Fedorovics, azonban erőt kellett vennünk magunkon és vigyáznunk a nyelvünkre, nehogy árulónkká legyünk.

A fiunkat a szovjet anyakönyvi hivatalban az apám igazi nevről mégis Fedornak jegyeztették be. De az én nevem már nem szerepelhetett ott, a fiam nem lehetett hivatalosan Fedor Pjotrovics, hanem hamis nevem után csakis Fedor Nikolájevics. A családnevét még kevésbé lehetett hivatalosan Tobeljev, hanem csak Juranin. Mindketten tudtuk azonban, hogy

mihelyt a szovjeturalom megbukik, megtörténhetik majd a heyes anyakönyvezés. Hiszen rajtunk kívül még sok fehéren gondolkodó jó hazafi volt kénytelen álnéven élni és gyermekeit hamisan anyakönyveztetni. Ezek is majd mind kiigazításokat fognak kérni.

Eltelet, ha lassan is, a hónap, amely alatt a feleségemnek az intézetben kellett maradnia. Szerencsére azonban hamarosan lábra állott és így négy hét után hazaengedték és nem tartották ott hat hétig is, mint sok más nőt.

Családi ünnep volt számunkra, amikor végre a lakásunkon egyedül lehattunk és avatatlan idegen szem nem látta, hogy milyen forrón öleltük, csókoltuk egymást és milyen végtelen nagy szeretettel dédelgettük a fiunkat.

Néhány nappal feleségem és fiam hazatérése után, megjelent a lakásunkon a kommunista biztosnak öltözött Goremkin lelkész és a Volgova-házaspár. Megtartottuk a keresztelőt.

Goremkin lelkész felvette a karinget és a stólat és néhány cseppet hintett a csecsemő fejére a magával hozott szenteltvízből, majd áldóan tartotta a kezét a gyermek fölé és így szólt:

— Fedor Pjotrovics, én téged megkereszteltem az Atya, a Fiu és a Szentlélek egy és egyetlen Isten, valamint annak valamennyi szentje nevében és azok hozzájárulásával fölveszlek a pravoszláv anyaszentegyház kötelékébe.

Matjev Mihailovics, Volgova és felesége, Marija Dimitrijovna, akik a keresztelőkül voltak, a megkeresztelt kis fiam nevében ünnepélyesen kijelentették, hogy Fedor Pjotrovics ellentmond majd a sátnak és az ő incselkedéseinek és mindenkor hű fia lesz az egyháznak.

A pópa erre bemártotta jobb kezének mutató ujját a szentelt olajba és gyengéden jelt tett azzal a kisdud mellére, homlokára és két halántékára és közben rebegte:

— Fedor Pjotrovics, higgy Istenben, szeresd az Istent és remélj mindig Istenben. De Isten parancsára szerszed felebarátaidat is.

A hagyomány szerint megültük a keresztelői lakomat is.

Feleségemet a közoktatásügyi népbiztosság három esztendői időtartamra felmentette az iskolában való kézimunkatanítás alól, hogy gyermekét ápolhassa és nevelhesse. Három év után, — mondta a hivatalos írtató — kifizetés nélkül elmentem a munkára, mivel akkor a gyermek elkerül a szülői felügyelet

alól az állami nevelőintézetbe.

Akik együtt voltunk a keresztelői lakomán, minányajan egyöntetűen állapítottuk meg:

— Három esztendő múlva már nem lesz szovjet és nem ragadhatja el a gyermeket anyjától és apjától.

Azután mult tovább az idő.

Szürkén hömpölyögtek a napok, akár a Volga hullámai. Szürke volt az élet a szovjet uralma alatt, azonban valahányszor a külvilágból hazatértem lakásomra, ahol a feleségem és a kisfiam várt reám, mindig úgy éreztem magamat, mintha a boldogság szigetére érkeztem volna. Otthon napragyogás, derű, öröm, vidám boldogság fogadott, amely elfeledtette velem mindazt, ami ajtómok kívül rekedt, amikor azt belülről becsuktam magam után. Tündérországban, vagy a paradicsomban sem élhattunk volna szebben, édesebben. Napról-napra figyeltük a gyermek fejlődését és valósággal ujjongtunk, amikor ajkacsakája körül megjelent az első mosoly, mint az értelem legelső felvilánása.

A Szovjetunióban pedig tovább folyt a kommunista garázdálkodása és terroruralma. A fehér gondolkodásuk továbbra is kénytelenek voltak bujkálni, mert még mindig jajt volt annak, akire rásütötték, hogy burzsu. Az ilyenre rátette a kezét a cseka és a szerencsétlenre börtön, Szibériába való száműzetés és gyakran halál várt.

Közben azonban a szovjetkormány lázasan fegyverkezett és szervezte meg újjá a vörös hadsereget. Rengeteg pénzt költöttek fegyverkezésre. A parasztól elvették az utolsó buzaszemét is. A gabonaműveket, a zsirt, vaját, must, olajat és egyéb élelmiszert vagy katonai raktárakba vitték, vagy pedig külföldre szállították. Később kiderült, hogy a katonai raktárakban felhalmozott készletek legnagyobb részét szintén kivitték az országból. Amikor a vörös hadsereg parancsnoka annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy egy esetleges háború esetében a vörös katonáknak nem lesz mit enniük és üres gyomorral nem akarnak előre menni, a népbiztosok felháborodva így válaszoltak:

— Mi az, hogy a kutyák nem akarnak majd előremenni? Hát a kancsuka mire való? Táncoltassátok csak meg azt a hátukon és majd rohannak előre. De ha a kancsuka nem volna eleget, ott lesz majd a kezük és a politikai biztosok kezében a revolver és a vonakodó katonák hátába küldik annak golyóit. (Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban az arányosított egy lea. legkisebb apróhirdetés tíz lea. Vastag betűvel szövegeket kettő lea. legkisebb apróhirdetés húsz lea. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lea. minden további szó egy lea. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 10 szög 30 lea. minden további szó kettő lea. Jelige és „Cim a kiadóban” hirdetések után öt lea pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 23-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flander trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grosescu trafik, Pta Külti. — Pribac Maria trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bul. Regie Carol 5A. — Colicoid trafik (v. Galgözy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetés-irodája: (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Állás: zás

Nőudraszi, perfekt vízondolót, magas fizetéssel, állandó munkára sürgősen felveszek. Salon Susana, Arad, Str. Baritiu 39. (4529)

Lapkihordó azonnalra felvétetik. Jelentkezni a Déli Hírlap kiadóhivatalában, Timisoara.

Vidékre keresek azonnalra ötven éven alóli, lehetőleg egyedülálló, baronfinveléshez is értő mindenek szakácsnőt, kézilány elmlé. Címek „Vidékre” jellegével le-adandók a timisoari kiadóban. (2924)

Kifüggetlen, jó fizetéssel felveszünk. Timisoara, Bul. Carol 45. (2925)

Üzleti szolgál azonnali belépésre kerestetik. Baiz Timisoara I. Str. Vasile Alexandri. (2915)

Bejárónó azonnalra felvétetik. Dr. Lóránt, Arad, Szerbpalota, I. emelet 9. ajtó (4492)

Mindenek megbízható bejárónó, könnyű, főnapra felvétetik. Arad, Calea Victoriei 34. (4511)

Fiatal munkásnők könnyű munkára felvétetik. Tuljuk ezüstműves. II. Strada Marasoi Joffre 25. (3255)

Állást keres

16 éves, csevegő urileány kezdő fizetéssel irodai állást keres. Cim: Arad, Rudolf Mosse, Str. Eminescu 8. (4475)

Fűszerkereskedőség, fiatal, állást keres, italméréshez is ért. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4482)

Vaszertergályost és asztalost állandó munkára felveszek. Timisoara II. Str. C. Bratianu 8. (2885)

Férfi a francia variánós munkát vállal. Német házakhoz is. Timisoara IV. Str. Fröbl 45 apart. 48. (2926)

Német, katolikus, 53 éves, egészséges nő, háztartásbeli dolgokat vállal ingyen, csak ellátást kér. Özv. Strinovichné, Arad, Piata Miron Cristea 8. (4505)

Lakás

10 szobás, elv. és fürdőszobából álló (lehetőleg központi fűtéses) garzonlakást a Belvárosban, vagy a Gyárvaros és Józsefvaros Belváros felől részében keresek. Címeket „5555” jellegére a timisoari kiadóhivatalba kérek. (7004)

Elegáns, teljesen különbejáratu butorozott szobát fürdőszobával (lehetőleg központi fűtéssel) a Belvárosban, vagy a Gyárvaros és Józsefvaros Belváros felől részében keresek. Címeket „Forgalmista” jellegére a timisoari kiadóhivatalba kérek. (7003)

Adás-vétel

Kifüggetlen szilveszterbunda, valamint egy barna nőbunda pesaniki szőrméből, középártermetű olcsón eladó. Timisoara IV. Str. Preyer 6. Schütz-szűcsnél. (2913)

Vennék rövidáru- vagy uridivatüzletet, esetleg üzletelhelyiséget keresnek bérbe. Ajánlatokat „Józsefvaros” jellegére a timisoari kiadóhivatalba kérek. (7239)

A Tempo bizományi iroda (Fischer Eliza-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, iróasztalokat, varró- és rögöpeket, hálószofta-, pödítő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kaszákát, egyes butorokat, Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megújított részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliza-palota). Telefon: 19-75. (4250)

Elegáns férfiszoba bógarnitúrával és egy folytonégo kályha „American Haeting” gyártmányu eladó. Megtekinthető d. u. fé 4 óráig Timisoara I., Bul. Reg. Ferdinand I-b, apartament 15. II. emelet

Varrógépet veszek és javítok, Shambura Arad, Calea Banatului 12. (4534)

Libamaját veszek nagy mennyiségben, 30 kkg. felül legmagasab' árban. Arad, Str. Costache Negri 5. Első bejárat, jobbra. (7095)

Eladó daráló, német gyártmányu, négy méterméza óránkénti teljesítés, motorhajtásra, 36.000 lei. Kaiser Arad, Str. Gen. Grigorescu 4. (4488)

Megvételre kerestetik 6-12 személyes ezüstevőszköz készlet, 2x3 keleti perzsa szőnyeg és különböző vitrintárgyak. Timisoara III. Str. Remus 12, a portásnál.

Jó állapotban levő férfi és női köcsbunda eladó. Timisoara II. Str. Petre Tegel 1. I. emelet 6. (6801)

Ebédlők, hálószoftak, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak szekrények stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara IV., Piata Kütt 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket, stb. Magas árat fizetünk. (3239)

Uj ház, 3 szobás modern lakással. Uj-Freidorfon, közel a városhoz, azonnal eladó. Timisoara, telefon: 15-53. (3251)

Darálót, motorral, gazdasági célra megvételre keresek Aradon. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4472)

Csókobunda, barna, középártermetű 17.500 leiert, barna hócipő 1300 leiert szivességéből eladó. Timisoara, Piata Kütt 2, az udvarban „Mobile.” (4466/a)

Keresek megvételre evőszközt. Fehérítógépet, alpacét. Cim: Timisoara III. Str. Romulus 32. Láng, cipész. (2812)

Zongora, bécsi gyártmányu, fekete, keresztváros, eladó. Timisoara II. Strada M. Joffre 16. Udvarban balra. (2907)

Gyermekmosi filmmel eladó. Timisoara II. Str. Dacilor I. I. emelet, ajtó 12. sz. (2906)

Révai-lexikon, különböző könyvek, magyóterítő és párna, rézsodronmatrac, női sötétkék télikabát eladó. Timisoara, Reg. Maria 5. Ajtó 6. sz. Telefon 24-16. (2911)

Vásároljon Zeiss Punctal-szemüvegeket. Reiner József optikai szaküzletében, Aradon, Str. Col. Pirici 3. (4487/a)

Átereszto gyalogépet veszek. Friedrich, Timisoara II. Str. Cagalniceanu 8. szám. (2883)

Olcsón eladó evező szobatornakészülék, teljesen új, Timisoara I. Gen. Grigorescu 4. szám. Földszint, Műhely. (3252)

Wertheim-kassza megvételre kerestetik. Címeket: kérjük a timisoari kiadóban leadni. (6500)

Ötlet, barna, 38-as, 2000 lei. — szivességéből, eladó. Hackerné, Arad Str. I. Coendi 11. szám, az udvarban. (4467/a)

Eladó majdnem új fekete férfitélikabát, vaskályha, kokszkályha, fürdőkád cinből, futósőnyeg. Timisoara IV., Strada Fröbl 36. II. emelet 25. (2912)

Kifüggetlen francia avóbabá 75 centiméter nagyságu, eladó. Arad, Strada R. Velicu 21. szám. (4477)

Állami vétel. Egy valódi, alig használt Bräitschwantz perzsaárbunda sürgősen eladó. Timisoara II. Piata Solutiu 2. Ap. 15 szám. (2910)

Karibakajós, ülyesüthető Singer varrógép eladó. Stern Timisoara II. Spl. Kunz 2. (2919)

Férfi kalapot pontosan mérték után készítenek a legmodernebb fazonra. Németség: támpói Zähringer Férfi kalapműhelyben. Timisoara I. Str. Lonovici 4. Püspöki palota. Chemiansan tisztítunk és festünk régi kalapokat. (2917)

Bűllárgépek, dákóc, bork, bábuk, himzvárak, horgoló- és kötőfa-tük ugyszintén szék-készletek állandóan raktáron. Szász esztergályossal. Timisoara III. Bul. Carol 41. (2781)

Vasártergályok, szegecselték, 2000 és 8000 liter nagyságuak, eladják, Arad Str. Consistorului 29. (4510)

Pehely selyempaplan, keveset használt, eladó. Arad, Str. Cosbuc 19. (4489)

Petróleumkályhát megvételre keresek. Dr. Radu, Timisoara III., Strada Doja 44/a. szám. (7001)

Fehér mély gyermekkosci, kifüggetlenül állapotban eladó. Cim: Arad, Str. Ooneu 18. Földszint, ajtó 1. (4491)

Magastornell férfi fekete télikabát eladó. Megtekinthető vasárnap, délutáni órákban! Arad, Str. Doamna Balasa 116. (4509)

Hústűstölést vállalom. Ugyanott egy jó állapotban levő fürdőkád eladó. Szalagyi, Arad, Calea Saguna 112. (4512)

Használt téglák és épületr eladó. Bővebb Probst, Arad, Str. Mihail Viteazul 14. Délután 3-4-ig. (4503)

Ajándéktárgyak, porcellán- és üvegárukban: jenni tűzállóedények kaphatók

I. Schmidt sz. Schuster-nél Timisoara I., Str. Lonovici 3. szám. Telefon: 22-46.

Különlél:

Diákot vagy diákleányt, vállalom teljes ellátásra. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4515)

Paplanokat készítenek, használtak is újja dolgozza már 250 leiert is. Glück, Strada Baritiu 8. Avram Iancu-ter mellett. (4021)

Aszód Anna (volt Rotschild-szalón) most Timisoara I., Str. Caruso 2. szám, III. emelet. Legszebben készít női és gyermekruhákat, kabátokat, speciális gyű- és leányka matrözuhákat. (2901)

Használt paplanokat újja dolgoz át, már 250 leiert is. Glück, Arad, Str. Baritiu 8. Piata Avram Iancu mellett. (6000)

Masziv fekete faragott tölgyfaebédő biztosíték ellenében bérbeadó, esetleg eladó. Cim a timisoari kiadóban. (3254)

Nyakkendőfordítást, férfiharisnyaválpalást olcsón készítenek. Arad, Piata Catedral 2. Földszint, az udvarban balra. (4486)

Háztulajdonosok, figyelem! Beiratkozni mindennap délelőtt lehet a Háztulajdonosok Egyesületébe. Timisoara I. Strada Palanca 1. szám. Mondják tovább szomszédjaiknak! (2923)

Gréte női kalapszalón most Timisoara III. Spl. Tudor Vladimirescu 7. Alakítások már 150 lejtől, új kalapok és rendelések mélyen leszállított áron. (2922)

Traktort bérzántásra keresek, tagos 40 hold helyben Timisoara II. Calea Dorobantilor 5. Boldog. (2913)

Elveszett egy nőstény farkaskutyakölyök, kissé beteg szemü. Lupa névre hallgat. Megtalálót kérjük hozza el a Banca Nationala-ba. Timisoara, igen jó jutalom ellenében. (2918)

Lapkihordó

azonnal felvétetik
Jelentkezni a Déli Hírlap kiadóhivatalában, Timisoara.

Tejszállítás ellenében vállalom tartásra fejős teheneket. Címeket „Tej” jellege alatt Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. (4504)

HATSCHEK-ügynökség
Arad, Bul. Carol 17 (v. 46), telefon 16-35
Telefon: 16-95.
ÁRAK EZREKKBEN!

HÁZAK: 5000: bérház kettős telekkel, cca. 12 százalék jöv. — 4000: emeletes, modern 12 lakás, üzlet, 5 százalék bto. jöv. — 3000: négytelken épült üzlet, sárokház cca. 6 százalék bto. — 2500: Állomásnál sarokház 14 lakás. — 2000: Főter mellett 6 lakás. — 1700: 6 szobás, parcellázható 3 k. h. beltelekkel, 3 kis lakás. — 1600: Horia-utcánál 3 lakás. — 1500: Belv. új 2x3 sz. komplett. — 1480: Belv. 10 lakás, cca. 8 százalék bto. jöv. 300 öi telek. — 1300: Belv. 3 bérleményes, 96.000 jöv. — 1150: Avram Iancu-ter-nél félemeletes, 4 lakással. — 900: új 3 lakásos külv. — 650: 3 sz. kert. — 550: 3 lakás, fürdősz., kert. — 500: II. kerületi, 8 lakással. — 450: Belv. 3 szobás, kert. — 400: Murespartii új villa. — 300: III. ker. új 2 sz., nagy kert. — 250: külv. új 3 sz. pince, 450 öi gytim. — 190: új 3 lakás, nagy kert. — FÖLDEK. SZÖLLÖK. TELKEK: 5500: Timisoara-hoz közel 103 k. h. I-a. tanyaival. — 4000: Városi bettelek (120 parc.) 17 k. h. 6 sz. kastély. — 3200: 85 k. h. telj. felszereléssel. — 2500: bánáti I-a szántó. — 1600: arad megyei 34 k. h. — 1000: szőlő, lakás koha és felsz. — 250: megállónál 155 ö telek. — 150: Gloriánál saroktelek. — 100: gradistei főter.